

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER

ORGAAN VOOR DE MEDEDELINGEN VAN DE CENTRALE COMMISSIE VOOR DE RIJNVAART

UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

12^E JAARGANG

WOENSDAG 30 MAART 1927

No. 587

INHOUD.

DE WERKZAAMHEDEN VAN HET DOUANE-COMITÉ, INGESTELD DOOR DE CENTRALE RIJNVAARTCOMMISSIE	284
De Nederlandsche Katoenindustrie in 1926 door <i>J. Gelderman</i>	285
De economische toestanden van den dag in China door <i>Thos. T. H. Ferguson</i>	288
Dumping door <i>S. Posthuma</i>	290
De arbeidersbanken-beweging in de Verenigde Staten door <i>Gerlof Verwey</i>	292
BUITENLANDSCHE MEDEWERKING:	
De handelsvertegenwoordigingen van de Sovjet als instrumenten voor de buitenlandsche politiek van Rusland door <i>Geh. Reg. Rat Georg Cleinow</i>	295
AANTEKENINGEN:	
Jaarrede van den Voorzitter der Nederlandsche Reeder's-Vereeniging	298
MAANDLIJFERS:	
Rijkspostspaarbank	300
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	300—306
Geldkoersen. Bankstaten. Goederenhandel.	
Wisselkoersen. Effectenbeurzen. Verkeerswezen.	

f 3,5 miljoen te zien. De beleeningen blijken met f 1,8 miljoen te zijn toegenomen.

De voorraad gouden munt liep met een kleine f 200.000 terug. De zilvervoorraad klom met f 100.000. Het hoofd muntmateriaal bleef onveranderd. De post papier op het buitenland vertoont een stijging van f 150.000, terwijl de diverse rekeningen op de actiefzijde der balans zich f 2,8 miljoen lager stelden.

De biljettencirculatie steeg met f 2 miljoen, doch de rekening-courantsaldi vertoonden een daling. Het tegoed van den Staat liep met f 1,1 miljoen terug; de saldi van anderen verminderden met f 6,3 miljoen. Het beschikbaar metaalsaldo klom met f 900.000. Het dekkingspercentage bedraagt nagenoeg 54.

* * *

De wisselmarkt was weder zeer rustig. Van de goudwissels trok vrijwel alleen Londen iets meer belangstelling, doordat de koers gestadig opliep. Geopend op 12,13%, werd Zaterdag 12,14% betaald. Marken stegen van 59,27 tot 59,31, waren echter later weder voor 59,27 verkrijgbaar. New York, Parijs, Brussel ondergingen vrijwel geen verandering. Van de speculatieve wissels waren Pesetas weder zeer vast. Vrijdag trad plotseling een reactie in, maar Zaterdag was het verlies in enkele uren weder ingehaald. Oslo was flauw en Italië, hoewel per saldo onveranderd, liep herhaaldelijk op en neer. Er voegde zich deze week een vierde bij, door een plotseling oploopen van Bucarest, dat van 1,50 tot 1,62½ à 1,65 kon stijgen.

LONDEN, 28 MAART 1927.

Zooals gewoonlijk gedurende de laatste weken van het Gouvernements boekjaar, was geld ook verleden week min of meer schaarsch zonder echter moeilijk te zijn, terwijl ditmaal bij uitzondering ook de laatste dagen der week gekenmerkt werden door een vrij levendige vraag naar geld.

Disconto onveranderd op 4⁵/₁₆—% met een zeer klein aanbod van papier. Niettegenstaande de staking nu reeds eenige maanden over is en de industrieën weer meer nominaal werken, is het aantal bankaccepten in de markt er niet merkbaar door vermeerderd.

Het in de markt komende goud uit Zuid-Afrika vindt nog steeds niet zijn weg naar de Bank van Engeland. Guldens en Dollars zijn in de afgelopen week iets goedkoper geworden, op resp. 12 en 4,85.

INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN.

Algemeen Secretaris: *Mr. Q. J. Terpstra.*

ECONOMISCH-STATISTISCHE BERICHTEN.

COMMISSIE VAN ADVIES:

Prof. Mr. D. van Blom; J. van Hasselt; Jhr. Mr. L. H. van Lennep; Mr. K. P. van der Mandele; Prof. Dr. E. Morasco; Mr. Dr. L. F. H. Regout; Dr. E. van Welderen Baron Rengers; Prof. Mr. H. R. Ribbius; Jan Schilthuis; Mr. Q. J. Terpstra; Prof. Mr. F. de Vries.

Gedelegeerd lid: *Prof. Mr. Dr. G. M. Verrijn Stuart.*

Secretariaat: *Pieter de Hoochweg 122, Rotterdam.*

Telefoon Nr. 3000. Postrekening 8408.

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—, Buitenland en Koloniën f 23,— per jaar. Losse nummers 50 cents. Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

De verdere publicaties van het Instituut uitgaande ontvangen de abonnés, leden en donateurs kosteloos, voor zover daaromtrent niet anders wordt beslist.

Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruijgeplaatsweg.*

Advertenties f 0,50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijgh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage. Postchèque- en girorekening No. 6729.*

29 MAART 1927.

De meerdere geldruimte is in den loop dezer week weder grootendeels verdwenen. De rente voor particulier disconto liep weder op tot 3½ pCt. en de prolongatierente noteerde weder herhaaldelijk 3% pCt. Alleen callgeld bleef nog sterk aangeboden; er stond echter een belangrijk grootere vraag tegenover, zoodat ook hiervoor de rente een neiging tot stijgen vertoonde.

* * *

Op den weekstaat van De Nederlandsche Bank geeft de post binnenlandsche wissels een daling van

DE WERKZAAMHEDEN VAN HET DOUANE-COMITÉ, INGESTELD DOOR DE CENTRALE RIJNVAARTCOMMISSIE.

Bij de werkzaamheden, betrekking hebbende op de herziening van de Akte van Mannheim van 1868, heeft de Centrale Commissie het wenschelijk geacht hare bijzondere aandacht te wijden aan het douane-stelsel. Het is haar namelijk voorgekomen, dat het huidige stelsel, ten behoeve van de ontwikkeling van de scheepvaart verbeterd zou kunnen worden. Zij heeft aan een daarvoor ingesteld Comité opgedragen deze aangelegenheid te onderzoeken, na in groote lijnen te hebben aangegeven, in welke richting eventuele verbeteringen zouden moeten worden aangebracht. Dit Comité is als volgt samengesteld:

President: de Hr. Baldwin, Commissaris voor Engeland.
Leden:

voor het Rijk en de		
Duitsche Oeverstaten	de Hr.	Zweck
voor België	"	van der Cruyssen
" Frankrijk	"	Steil
" Nederland	"	Meijers
" Zwitserland	"	Häusermann

Het Comité is zijn werkzaamheden in het voorjaar van 1924 te Straatsburg begonnen.

Na een onderbreking van twee jaar, door verschillende omstandigheden veroorzaakt, heeft het Comité in 1926 zijn werkzaamheden hervat en door vier keer in het afgelopen jaar te vergaderen heeft het zijn taak belangrijk vooruitgebracht. Het Comité is in Maart te Keulen en in April te Straatsburg bijegekomen. In September zijn de voornaamste douanekantoren en vrije entrepôts, welke voor de Rijnvaart van Antwerpen, Rotterdam en Amsterdam naar Bazel van belang zijn, bezocht en op die reis heeft het Comité het oordeel der belanghebbenden bij de Rijnvaart ingewonnen. Ten slotte is laatstelijk nog in November te Straatsburg vergaderd.

Zodoende heeft het Comité een nauwkeurige documentatie over de in de verschillende landen in werking zijnde stelsels, over de wijze van toepassing door de plaatselijke autoriteiten en ten slotte over de gebruiken der schippers en kooplieden, kunnen verzamelen. Deze eerste schrede, langdurig en moeizaam door de samengesteldheid van het vraagstuk, was noodzakelijk om te kunnen beoordeelen in hoeverre het in het belang der scheepvaart mogelijk zou zijn meer eenheid en vereenvoudiging in de voorgeschreven formaliteiten te brengen. In verband met de door de Centrale Commissie aangegeven richting, heeft het Comité zich in de eerste plaats beziggehouden met de vaststelling van middelen, waardoor de duur van het oponthoud aan de grenzen verminderd zou kunnen worden en de formaliteiten, voorafgaande aan de vrijmaking van goederen zouden kunnen worden vervuld, zonder dat een bijzondere kennis van de verschillende wetgevingen noodig is.

Te dien einde heeft het Comité een ontwerp „geleidpapier”, dat een der grondgedachten van het gehele stelsel is, opgesteld. Dit document, dat betiteld is met den naam van „Rijndocument”, heeft veel overeenkomst met de „Vrachtlijst”, zooals die in Nederland gebruikt wordt, en wel in zooverre, dat er voor elke lading evenveel documenten moeten zijn, als plaatsen, waar gedeelten der lading moeten worden gelost. Het „Rijndocument” verschilt in dit opzicht van het manifest van de Akte van 1868 en van het tegenwoordig door de Fransche douane geëischte manifest, welke beide de geheele lading moeten dekken. Het onderscheidt zich van den in Duitschland gebruikten „Begleitschein”, doordat er niet, zooals bij den Begleitschein het geval is, afgescheiden van het aantal losplaatsen, evenveel documenten worden opgesteld als er verschillende artikelen geladen zijn. Het voordeel van het gebruik van den „Begleitschein” bestaat hierin, dat hij, nadat de goederen de grens hebben over-

schreden; elk artikel kan begeleiden tot de inklaring in het binnenland op dikwijls ver van den Rijn gelegen bestemmingsplaatsen. Opgemerkt dient te worden, dat in de practijk, zooals door het Comité is vastgesteld, de „Begleitschein” op den Rijn in den regel gebruikt wordt om, zooals trouwens ook het „Rijndocument” beoogt, het voor elke loshaven bestemde gedeelte eener lading te dekken.

Zooals het „Rijndocument” is ontworpen moet het strekken tot dekking van de goederen, vanaf het oogenblik, dat deze het land van herkomst verlaten en in een ander land via den Rijn binnenkomen, tot aan het oogenblik van lossing in dat laatste land (of in eenig ander verder gelegen land); hetzij om alsdan ingeklaard te worden, hetzij om langs een anderen weg dan den Rijn verder vervoerd te worden of wel om in entrepot opgeslagen te worden. Voordat de opslag op den wal heeft plaats gehad, moet er geene verplichting bestaan tot overlegging aan de douaneautoriteiten van andere douanedocumenten dan het „Rijndocument”. Na de lossing wordt dit document aangezuiverd door opgave te doen van de aan de goederen te geven bestemming. Indien echter de goederen worden overgeladen hetzij met, hetzij zonder opslag op den wal, lichte hieronder begrepen, moet het vervoer der goederen langs den Rijn voortgezet kunnen worden onder dekking van het „Rijndocument”. Zoo zal, vanaf het vertrek uit het land van lading een zelfde soort van document voldoende zijn voor de douane van verschillende landen; echter behouden belanghebbenden het recht om, indien zij zulks wenschen, de nationale documenten te gebruiken. Het model van dit Rijndocument is voorts uiterst eenvoudig; het behoeft geen andere aanwijzingen te bevatten dan die, welke ook in het gewone handelsverkeer vereischt worden, te weten: plaats van lading en lossing; aard der goederen, gestort of stukgoederen met in het laatste geval aanduiding van het aantal, de soort, de merken en de nummers van de colli's; handelsbenaming der goederen; hoeveelheid; gewicht of aantal. Het „Rijndocument” kan dus opgesteld worden door iederen belanghebbende bij de verzending, voor of na de lading en zonder dat er een bijzondere kennis voor noodig is.

De tweede grondgedachte van het stelsel van het Comité is de erkenning van de douaneversluitingen, welke overeenkomstig internationaal vastgestelde voorwaarden zijn aangebracht. Met het oog daarop heeft het Comité de scheepswerven te Mülheim a/d Rijn bezocht en zich de medewerking verzekerd van twee deskundigen op het gebied van scheepsbouw, te weten: de H.H. van Driel (Nederland) en de Mullenheim (Frankrijk). Als gevolg van deze studie heeft het Comité een reeks technische voorwaarden samengesteld, waaraan de vaartuigen en hunne versluitinrichtingen moeten voldoen, opdat de door een douaneautoriteit op deze versluitingen aangebrachte looden door alle andere douaneautoriteiten worden erkend. Naast de oude versluitingswijze door middel van kleppen, oogen en roeden heeft het Comité een nieuw stelsel, gebaseerd op het gebruik van hoekijzers, aangenomen, het aan de practijk overlatende om aan te toonen of de critiek, waartoe dit stelsel aanleiding heeft gegeven, al of niet gegrond is.

Het Comité was in 't algemeen van oordeel, dat op dit punt met den vooruitgang op technisch gebied meegegaan moest worden, dat de taak der scheepsbouwers zooveel mogelijk moest worden vereenvoudigd, en dat tevens den douaneautoriteiten meerdere waarborgen zouden moeten worden geboden. De vaartuigen, beantwoordende aan internationaal vastgestelde voorwaarden, zullen certificaten moeten hebben, bevattende een beschrijving van de versluitinrichtingen enz., die na contrôle door een daartoe bevoegde douaneautoriteit verstrekt worden en evenals de douaneversluitingen zelf erkend moeten worden. Aldus zou het oponthoud aan de grenzen, teweeggebracht door het afne-

men en weder aanleggen van een verzegeling, kunnen vervallen.

Op dezen dubbelen grondslag zou het beoogde stelsel, behalve de reeds genoemde voordeelen van eenheid en eenvoud, den duur van het oponthoud aan de grenzen verminderen tot den tijd noodig voor het inleveren van het „Rijndocument” en voor de contrôle van het ongeschonden zijn der looden.

Kunnen nu nog meer voordeelen aan dit stelsel verbonden worden? Op dit punt liepen de meeningen van de Comitéleden uiteen. De meerderheid was van oordeel, dat voor alle verkeer geen andere formaliteit zou moeten worden geëischt dan de inlevering van het „Rijndocument”, een summiere visitatie en het aan boord plaatsen van wakers, dit laatste alleen als de aard van de lading — met het oog op hare geschiktheid voor fraude — zulks vereischt, of als de ruimen niet versloten zijn geweest en ook niet aan de grens versloten worden. (Hier zij opgemerkt, dat de wakers slechts voeding en huisvesting kunnen vorderen.) Anderzijds waren er leden van oordeel, dat de faciliteiten van het stelsel beperkt zouden moeten blijven tot de doorvoertransporten zonder overlading, terwijl de andere transporten onderworpen zouden moeten blijven aan de nationale wetgeving, welke, naar te berde is gebracht, meer geëigend is om zich aan te passen aan de veranderlijke behoeften van handel en scheepvaart. Ten slotte, zonder zoo ver te gaan, waren enkele leden van oordeel, dat, buiten het geval van doorvoer zonder overlading, bijv. bij transporten van Lobith naar overzeesche havens met overlading te Rotterdam en van Emmerik naar Mannheim in tegenstelling met directe transporten van Lobith naar Hansweert in de richting Antwerpen en van Emmerik naar Straatsburg, de autoriteiten een borgstelling en, als het vaartuig niet voldoet aan de voorwaarden om versloten te kunnen worden, een vergoeding zouden moeten kunnen verlangen voor de bewaking. De Centrale Commissie heeft zich voorbehouden later op deze kwestie nog terug te komen.

De Commissie moet het onderzoek van het vraagstuk in de aanstaande zitting hervatten en vermoedelijk zullen dan nieuwe voorstellen ter zake aanhangig gemaakt worden. Zij heeft eveneens het Comité opgedragen de mogelijkheid te onderzoeken om een uniform internationaal document op te stellen voor de begeleiding van op zich zelf staande zendingen in den geest van een ontwerp voor een internationalen Begleitschein, zooals het door den Duitschen deskundige aan het Comité was voorgelegd. Dit document, waarvan het gebruik eveneens niet verplichtend zou zijn, daar het immers aan een ieder vrij zou staan de nationale documenten te gebruiken, zou hetzij een geheel kunnen uitmaken met het reeds genoemde „Rijndocument”, waarvan dan de inrichting zou moeten worden gewijzigd, hetzij een afzonderlijk document vormen. Enkele leden van de Commissie waren van meening, dat een dergelijk document de aan de scheepvaart toegekende faciliteiten nog zou vermeerderen en dat men aldus eenzelfde document zou kunnen gebruiken en voor het vervoer van de haven, waar geladen wordt naar de grens en voor het vervoer tusschen twee entrepots.

Het voor oogen gestelde doel is steeds: het vereenvoudigen en het meer eenheid brengen in de documenten en de formaliteiten, in het bijzonder aan de grenzen.

Nog andere maatregelen genomen op initiatief van Oeverstaten zullen de in- en uitklaring der vaartuigen vlugger doen plaats hebben. Zoo heeft het Comité, welks aandacht in 't bijzonder gevestigd was op de kantoren te Lobith en te Emmerik, kennis genomen van de maatregelen der Nederlandsche Regeering betreffende het regelen van het aanleggen der vaartuigen te Lobith en van de onderhandelingen tusschen de Deutsche en Nederlandsche Regeeringen geopend, om te Lobith de noodige formaliteiten bij het verla-

ten van Duitschland en het binnenkomen van Nederland, te Emmerik de formaliteiten voor de tegen-gestelde richting te centraliseeren. De opgaande, zoo-wel als de afgaande vaartuigen behoeven dan, met dit stelsel, maar één keer aan te leggen in plaats van twee keer, zooals nu het geval is.

Ten slotte heeft het Comité nog de kwestie der entrepots bestudeerd, welke een zoo groote rol voor handel en scheepvaart spelen en waarvan de erkende voordeelen moeten blijven gehandhaafd en wel onder dusdanige voorwaarden, dat aan de belanghebbenden van alle landen een absolute gelijkheid van behandeling wordt gewaarborgd. Het Comité heeft zich insgelijks beziggehouden met de diensttijden der douanekantoren en met de kwestie van de scheepsprovisiën ten aanzien waarvan de Commissie zich heeft voorbehouden daarop later nog terug te komen.

In de volgende zitting, welke den 21en Maart te Straatsburg zal plaats hebben, zullen behalve de internationale „Begleitschein” ook de rechtstoestand der goederen na den opslag, evenals verschillende andere minder belangrijke aangelegenheden, ter sprake komen.

Zoodra de Commissie in het bezit is van het laatste rapport van het Comité, zal zij in staat zijn het geheele hoofdstuk van de Akte, betrekking hebbende op de douane aangelegenheden in verband met de Rijnvaart, in eerste lezing tot een einde te brengen.

DE NEDERLANDSCHE KATOENINDUSTRIE IN 1926.

In het afgelopen jaar heeft de katoenindustrie, zoowel in ons vaderland alsook in andere landen, zeer sterk den invloed ondervonden van de steeds dalende katoenprijzen. De noteering voor middling in New York, die begin Januari ruim 20 Amerikaansche centen per lb. bedroeg, heeft in het eerste halfjaar tusschen dien prijs en 18 cents met kleine schommelingen gefluctueerd. In de zomermaanden daalden prijzen eenigszins verder, toen geleidelijk betere berichten omtrent den stand van den Amerikaanschen katoenogst werden ontvangen. Deze berichten waren echter bij tijden zeer tegenstrijdig en elk minder gunstig weerbericht werd van Amerikaansche zijde geëxploiteerd, om de markt weer wat op te drijven. Hoewel dan ook allengs bleek, dat de opbrengst van den Amerikaanschen oogst waarschijnlijk zeer groot zoude zijn, bleef de markt, niettegenstaande de vrij hevige fluctuaties, tamelijk vast en de prijs schommelde begin September nog tusschen 17 en 18 cents.

In de tweede helft van September had echter een zeer gevoelige daling plaats, die begin October verderen voortgang maakte en werd toen een prijsniveau van ruim 12 cents bereikt, welke prijs zich tot het einde van het jaar met kleine fluctuaties kon handhaven.

In verband met deze dalende katoenprijzen is de vraag naar manufacturen gedurende het geheele afgelopen jaar onvoldoende gebleven. Bij de koopers op de overzeesche markten was geen vertrouwen in de stabiliteit der Europeesche kostprijzen; door de gedurige vermindering daarvan werd het aanbod van manufacturen dezer importeurs steeds dringender en bewogen de verkoopprijzen op de overzeesche markten zich eveneens in dalende richting. Op de meeste aanvoeren werd geld verloren en de lust om nieuwe bestellingen te plaatsen, werd hoe langer hoe geringer. Fabrikanten konden dan ook in vele gevallen hun productie niet verkoopen en indien zij toch hun fabrieken wilden laten doorwerken, moesten zij veelal een gedeelte der geproduceerde goederen in voorraad houden, of voor eigen rekening uitzenden, in welke gevallen deze goederen dan later tot de inmiddels sterk gedaalde marktwaarde verkocht moesten worden. Het is duidelijk, dat onder deze omstandigheden van een gunstige conjunctuur voor de textielindustrie in het afgelopen jaar geen sprake kon zijn

en de resultaten zullen voor de meeste fabrieken dan ook wel teleurstelling hebben gebracht.

Speciaal was dit het geval in Lancashire, waar de toestand in de herfstmaanden van 1926 voor vele fabrieken zeer ongunstig was geworden en men wel tot de overtuiging was gekomen, dat het zoo niet langer door kon gaan. De bekende econoom J. M. Keynes heeft toen in November een artikel in „The Nation & Atheneum” gepubliceerd, waarin hij tot de conclusie komt, dat de vermindering van het katoenverbruik in Engeland geen tijdelijk verschijnsel is, doch dat men in verband met de goedkoopere arbeidsvoorwaarden in de Aziatische landen en de steeds hooger wordende tariefmuren in Europa wel degelijk op een blijvende vermindering van productie in de Engelsche textiel fabrieken zal moeten rekenen. Keynes meent, dat het middel tot verbetering niet gezocht zal moeten worden in het verminderen van de productie door, zooals de laatste jaren veelal geschiedde, voor een zeker gedeelte van de industrie, bijv. de spinnerijen, het aantal werkuren per week bij onderling overleg zeer sterk te beperken, doch dat men zal moeten trachten door grootere aaneensluiting en specialiseering van de industrie de productiekosten te verlagen. Deze denkbeelden van Keynes hebben in Engeland zeer veel opzien gewekt; de oppositie, vooral van de zijde der katoenfabrikanten, was zeer hevig, doch men was algemeen ook wel van meening, dat het gevolgde systeem in de laatste jaren al heel weinig succes heeft gehad en dat de resultaten in elk geval zeer teleurstellend zijn geweest. Of de verschillende besprekingen, die naar aanleiding van de artikelen van Keynes zijn gehouden, nog tot ver reikende resultaten zullen voeren, moet worden afgewacht. Voorloopig is er door een groot gedeelte van de spinnerijen van Amerikaansche garens, die samen ruim 19 miljoen spindels bevatten, de „American Yarn Association Ltd.” opgericht, een naamloze vennootschap, waarin de contracteerende spinnerijen het kapitaal fourneeren. De bedoeling is alle transacties in garens te registreeren, minimum-verkooprijzen vast te stellen en in verband met den afzet de productie der verschillende garens te regelen. Overtreding der verschillende voorschriften wordt met zeer hooge boetes gestraft en men zal moeten afwachten of deze combinatie er in zal slagen het spinnen van garens van Amerikaansche katoen in Engeland weer loonend te maken. Bij de oprichting van de „American Yarn Association” heeft men ook het advies van Keynes ingewonnen, die zich daarmee accoord heeft verklaard en op verschillende onderdeelen zelfs advies heeft uitgebracht, hoewel zijn eigen denkbeelden omtrent de te volgen maatregelen van veel verdere strekking waren. In de practijk is voor katoenen garens een prijsvereenkomst, zelfs met het groote aantal kwaliteiten, nog niet onmogelijk; voor manufacturen, waarin het aantal soorten niet alleen veel grooter is, doch ook nog dagelijks verandert, wordt dit veel moeilijker en kan men daarvan alleen resultaat verwachten, als het aantal bedrijven zeer sterk wordt ingekrompen en de verkoop wordt gecentraliseerd. In deze richting is men echter nog niet gegaan en de financieele resultaten die de groote combinaties op textielgebied, die in Engeland meestal in 1920/21 zijn opgericht, tot nu toe hebben bereikt, zijn niet van dien aard geweest, dat men zou moeten concludeeren, dat dit de eenige juiste weg is.

In ons eigen land hebben, niettegenstaande den onbevredigenden toestand, de meeste fabrieken geregeld doorgewerkt. De prijzen, die de spinnerijen voor katoenen garens konden maken, waren weliswaar meestal onvoldoende, doch de geproduceerde hoeveelheden konden wel verkocht worden, al moest zulks dikwijls met prijsopofferingsen gepaard gaan.

In verschillende weverijen heeft men, in verband met den onvoldoenden afzet, de productie wel wat ingekrompen, doch uit het totaal-cijfer van de ge-

bruikte garens mag men wel concludeeren, dat deze inkrimping niet algemeen is geweest.

De invoer van ruwe katoen in Nederland bedroeg in:

1926:	KG.:	Ter waarde van:
Noord-Amerikaansche	29.615.000	f 32.877.000
Engelsch-Indische	6.166.000	„ 5.168.000
Egyptische	64.000	„ 68.000
Ned. Oost-Indische	14.000	„ 16.000
Diverse soorten	830.000	„ 919.000
Totaal 1926	36.689.000	f 39.048.000
1925	34.135.000	„ 48.560.000
1924	19.433.000	„ 31.414.000

en van katoenafval (incl. linters):

1926:	KG.:	Ter waarde van:
Duitschland	6.461.000	f 2.370.000
Engeland	2.981.000	„ 1.085.000
Vereenigde Staten	2.583.000	„ 1.412.000
Frankrijk	1.253.000	„ 537.000
België	1.262.000	„ 518.000
Keizerrijk Indië	1.300.000	„ 263.000
Diverse landen	277.000	„ 108.000
Totaal 1926	16.117.000	f 6.293.000
1925	16.548.000	„ 8.305.000

terwijl hiervan werd uitgevoerd:

1926:	KG.	Ter waarde van:
Ruwe katoen	557.000	f 599.000
Katoenafval	7.166.000	„ 3.811.000

van welken afval resp.:

3.964.000 KG.	naar Duitschland,
1.593.000 „	„ Frankrijk,
654.000 „	„ België,
252.000 „	„ Engeland,
268.000 „	„ Ver. Staten

werd gezonden.

Het grootere verbruik van ruwe katoen houdt verband met de uitbreiding van het aantal katoenspinnerijen. Volgens de bedrijfsstatistiek voor de katoen-nijverheid van het Centraal Bureau voor de Statistiek bedroeg het aantal spindels in de Nederlandsche katoenspinnerijen op:

31 Dec. 1923	775.881 spindels
31 „ 1924	832.466 „
31 „ 1925	886.098 „
31 Jan. 1927	994.268 „

Het laatste cijfer is afkomstig van de International Federation of Master Cotton Spinners' and Manufacturers' Associations te Manchester, terwijl volgens dezelfde opgave van dit lichaam op 31 Januari 1927 nog totaal 25.368 spindels in aanbouw waren.

Dat voor de grootere productie dezer spinnerijen nog wel plaats is, bewijzen de invoeren van katoenen garens, die nog steeds zeer groot blijven. Deze invoer bedroeg nl.:

1926:	KG.:	Ter waarde van:
Ongetwijnde, ruwe garens ..	27.931.000	f 39.088.000
Ongetwijnde, gebleekte of ge-		
verfde garens	974.000	„ 1.228.000
Getwijnde garens, 2-draads ..	1.315.000	„ 2.837.000
„ „ „ „ „ „ „ „ „ „	495.000	„ 1.086.000
Totaal	30.715.000	f 44.239.000
tegen in 1925	35.246.000	„ 64.943.000
en in 1924	31.849.000	„ 65.531.000

waarvan uit:

	KG.	KG. in 1925
Engeland	20.482.000	tegen 26.220.000
Duitschland	7.779.000	„ 4.456.000
België	1.209.000	„ 3.138.000
Polen en Dantzig	789.000	„ 581.000
Tsjechoslowakije	124.000	„ 100.000
Frankrijk	35.000	„ 52.000

De grootere uitvoer uit Duitschland houdt verband met de slechte toestanden in de Duitsche textielindustrie in de zomermaanden, waardoor de daar geproduceerde garens in het land zelf geen plaatsing konden vinden en een gedeelte van de Duitsche productie in het buitenland verkocht moest worden.

De uitvoer van katoenen garens heeft in 1926 bedragen:

	KG.:	Ter waarde van:
Ongetwijnde, ruwe garens	1.241.000	f 1.644.000
Ongetwijnde, gebleekte of ge- verfde garens	842.000	„ 1.685.000
Ongetwijnde garens, 2-draads	169.000	„ 552.000
Getwijnde garens, meerdr.	39.000	„ 116.000
Totaal	2.291.000	f 3.997.000
tegen in 1925	3.016.000	„ 6.946.000
en in 1924	1.692.000	„ 4.505.000

Van deze uitgevoerde ongetwijnde, ruwe garens waren bestemd voor:

Duitschland	338.000 KG. tegen 812.000 KG. in 1925
Engeland	361.000 „ „ 279.000 „ „ „
Argentinië	295.000 „ „ 175.000 „ „ „

Bovendien bedroeg de uitvoer van naaigarens:
356.000 KG. ter waarde van f 1.290.000
tegen in '25: 204.000 „ „ „ „ 880.000
„ „ '24: 281.000 „ „ „ „ 985.000

Het invoersaldo heeft dus in 1926 bedragen:

	Ton:	Ter waarde van:	Ton:
			in 1925
Ruwe katoen	36.132	f 38.449.000	tegen 33.800
Katoenafval	8.951	„ 2.482.000	„ 8.692
Katoenen garens	28.424	„ 40.242.000	„ 32.230

Het invoersaldo van ruwe katoen en garens samen heeft dus over 1926 totaal 64.556 ton bedragen tegen 66.030 ton in 1925. Hoewel hierbij geen rekening gehouden kan worden met de voorraden en deze cijfers dus geen absolute basis geven wat het grondstoffenverbruik in de industrie betreft, is het misschien niet gewaagd daaruit te concluderen, dat de totale productie der Nederlandsche katoenindustrie over 1926 kleiner is geweest dan over het voorafgaande jaar, hetwelk ook zeer goed te verklaren zou zijn in verband met de geleidelijk zeer verminderde vraag naar manufacturen.

Aan manufacturen is in 1926 nog ingevoerd:

	KG.:	Ter waarde van:
Ongebleekt, voor drukkerij en ververij	586.000	f 1.838.000
Andere ongebl. manufacturen	1.815.000	„ 4.945.000
Gebleekte „	376.000	„ 1.591.000
Geverfde „	2.624.000	„ 12.258.000
Bedrukte „	639.000	„ 2.917.000
Bontgeweven „	171.000	„ 560.000
Totaal	6.211.000	f 24.109.000
tegen in 1925	7.183.000	„ 31.554.000
en in 1924	6.941.000	„ 31.537.000

waarvan uit de volgende landen:

Engeland	3.806.000 KG. tegen 5.136.000 KG. in 1925
België	1.073.000 „ „ 808.000 „ „ „
Duitschland	651.000 „ „ 597.000 „ „ „
Frankrijk	301.000 „ „ 232.000 „ „ „

Deze invoer is in de laatste jaren zeer stabiel gebleven, zoowel wat de totaal-hoeveelheid betreft, als ook wat de verdeling der verschillende soorten aangaat.

De uitvoer van katoenen manufacturen heeft in 1926 bedragen:

	KG.:	Ter waarde van:
	netto gewicht	
Ongebleekte manufacturen	2.399.000	f 4.538.000
Gebleekte „	14.032.000	„ 46.976.000
Geverfde „	2.870.000	„ 9.629.000
Bedrukte „	1.743.000	„ 11.314.000
Bontgeweven „	5.472.000	„ 22.293.000
Totaal	26.516.000	f 94.750.000
tegen in 1925	26.696.000	„ 106.080.000

terwijl bovendien nog aan katoenen dekens werd ingevoerd:

In 1926: 7.383.000 KG. ter waarde van f 9.768.000
„ 1925: 7.209.000 „ „ „ „ 10.922.000

Verder zijn er nog verschillende producten der Nederlandsche katoen-industrie, die in de statistiek niet als manufacturen vermeld worden en toch voor den uitvoer van belang zijn. Als zoodanig mogen o.a. genoemd worden:

Tafel- en servetgoed, handdoeken en ander huishoudgoed, zoowel afgepast als aan het stuk, beddelakens en sloopen, zoowel van linnen, halflinnen als ka-

toen, die toch hoofdzakelijk uit katoen bestaan, waarvan in 1926 totaal 728.000 KG. ter waarde van f 2.409.000 werd uitgevoerd, tegen 348.000 KG. ter waarde van f 1.254.000 in 1925.

Gebreide en tricot-goederen, waarvan de uitvoer bedroeg in:

1926: 1.013.000 KG. ter waarde van f 3.428.000
1925: 872.000 „ „ „ „ 3.169.000

Katoenen band en veters, waarvan werden uitgevoerd:

1926: 215.000 KG. ter waarde van f 742.000
1925: 240.000 „ „ „ „ 885.000

De uitvoer van katoenen stukgoederen heeft, wat de landen van bestemming betreft, bedragen:

Europa:	KG.	Ter waarde van:
	netto gewicht:	
Groot-Brittannië	1.778.000	f 7.140.000
Europeesch Turkije	775.000	„ 1.846.000
Denemarken en IJsland	854.000	„ 2.009.000
Noorwegen	457.000	„ 1.354.000
Griekenland	63.000	„ 209.000
Duitschland	100.000	„ 263.000
België	63.000	„ 342.000
Roelgarije	38.000	„ 140.000
Frankrijk	29.000	„ 51.000
Zweden	21.000	„ 61.000
Finland	15.000	„ 51.000

Azië:

Ned. O-Indië	14.330.000	f 49.003.000
Eng-Indië	2.218.000	„ 9.176.000
Ceylon	699.000	„ 2.843.000
Malakka & N.W. Borneo	372.000	„ 1.649.000
China	444.000	„ 1.248.000
Siam	263.000	„ 1.058.000
Hongkong	25.000	„ 76.000
Az. Turkije	63.000	„ 163.000
Syrië	40.000	„ 78.000

Afrika:

Br. bez. O-Afrika	806.000	f 3.211.000
Fr. W.-Afrika	261.000	„ 1.218.000
Br. W.-Afrika	565.000	„ 4.410.000
Unie Z.-Afrika	469.000	„ 1.319.000
Egypte	152.000	„ 484.000
Port. O-Afrika	161.000	„ 665.000
Belg. Kongo	12.000	„ 45.000

Amerika:

Argentinië	599.000	f 1.877.000
Chili	92.000	„ 261.000
Suriname	54.000	„ 160.000
Ver. Staten	19.000	„ 89.000
Canada	25.000	„ 62.000
Columbia	51.000	„ 194.000

Australië:

Gemeenebest	15.000	f 50.000
Nieuw Zeeland, enz.	10.000	„ 43.000

De totaal-uitvoer is, wat de hoeveelheid betreft, vrijwel gelijk aan dien van het daaraan voorafgaande jaar; de waarde is echter ruim 10 pCt. lager in verband met de lagere prijzen voor ruwe katoen, waardoor manufacturen goedkoper zijn geworden.

Hoewel de uitvoer naar Nederlandsch-Indië nog steeds zeer groot is, is deze in de laatste jaren relatief sterk afgenomen en bedroeg nl. in:

1921	68 pCt. van den totaal-uitvoer,
1922	64 „ „ „ „ „
1923	59 „ „ „ „ „
1924	59 „ „ „ „ „
1925	58 „ „ „ „ „
1926	52 „ „ „ „ „

Dit is hoofdzakelijk een gevolg van den sterk toegenomen invoer van Japansche manufacturen in onze Nederlandsch-Indische bezittingen, waardoor de Twentsche artikelen in verschillende soorten, als b.v. ruwe en geverfde drills, ruwe shirtings en goedkope geverfde en gestreepte goederen vrijwel geheel verdrongen zijn. ¹⁾ Het aandeel van Nederland in den to-

¹⁾ Men vergelijke hiermee de volgende passage uit het Jaarverslag van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Rotterdam (pag. 127): „Het gewicht, door Japan in

taal-aanvoer van katoenen manufacturen in Ned.-Indië is dan ook in de laatste jaren geregeld gedaald en bedroeg dit volgens het laatste jaarverslag van de Internationale Crediet- & Handelsvereniging Rotterdam in:

1913	45½ pCt.
1923	33 "
1924	27 "
1925	26 "

Het spreekt vanzelf, dat het op deze wijze verloren afzetgebied op andere wijze gëremplaceerd moest worden en blijkt uit bovenstaande cijfers ook, dat de Twentsche industrie daarin wel geslaagd is, al heeft zulks in vele gevallen waarschijnlijk groote moeite gekost, daar voor het introduceeren van goederen op nieuwe markten niet alleen dikwijls groote technische veranderingen in de fabrieken moeten worden aangebracht, doch ook in de eerste jaren dikwijls prijsopofferingen noodig zijn.

Bij de steeds toenemende industrialiseering van de Aziatische landen zullen ook de komende jaren nog groote moeilijkheden voor den export van de vaderlandsche textielindustrie brengen en het is dus zeker te hopen, dat de uitvoermogelijkheid naar andere landen niet verder belemmerd wordt dan zulks tot nu toe reeds geschied is. In Engelsch-Indië schijnt de verhooging van invoerrechten, die sterk door de Bombay-industrieelen werd gepropageerd, om zodoende een grooter tegenwicht te krijgen tegen de Japansche concurrentie, voorloopig van de baan te zijn, doch in verschillende Europeesche landen is dit gevaar niet denkbeeldig. Waar ook volgens de cijfers van de productiestatistiek van het Centraal Bureau voor de Statistiek procentsgewijze een steeds grooter gedeelte van de productie der katoenfabrieken voor export is bestemd, is het zeker zaak te zorgen, dat de productievoorwaarden in ons land zoo gunstig mogelijk blijven, en de bedrijfskosten, die in verhouding tot de vooroorlogsjaren sterk zijn toegenomen, niet onnoodig worden verhoogd.

De onmiddellijke vooruitzichten der katoenindustrie zijn zeker in de laatste maanden verbeterd. Prijzen van manufacturen zijn door de zeer sterke daling van katoenprijzen op een heel wat lager niveau gekomen en men beschouwt algemeen de tegenwoordige kostprijzen wel koopwaardig. Er is meer vertrouwen gekomen, speciaal op de overzeesche markten, terwijl voorraden van manufacturen bij de afnemers, die de laatste maanden al zeer weinig kochten, over het algemeen niet groot zijn. De meeste fabrieken zijn dan ook vrij goed bezet en vooral van Manchester luiden de berichten heel wat beter dan men zulks sinds geruimen tijd gewend was. De lagere kostprijs van manufacturen zal ook zeker het verbruik van ruwe katoen stimuleeren en zelfs in het afgelopen halfjaar, toen gedeeltelijk nog met dure grondstoffen gewerkt moest worden, is zulks reeds het geval geweest. Volgens de statistiek van de International Cotton Federation te Manchester bedroeg het wereldverbruik aan ruwe katoen:

1 Aug. 1924—31 Jan. 1925	11.168.000 balen
1 " 1925—31 " 1926	12.338.000 "
1 Feb. 1926—31 Juli 1926	12.343.000 "
1 Aug. 1926—31 Jan. 1927	12.934.000 "

Waarschijnlijk zal in verband met de betere vraag naar manufacturen het verbruik wel verder toenemen

de schaal der vrije Indische markt geworpen, blijft een ernstige bedreiging voor onze Nederlandsche weefnijverheid, die door hooge loonen en verminderde capaciteit, door den verkorten arbeidsduur, een ongelijken strijd blijft voeren. Dat verandering hoog noodig is, wil de werkgelegenheid in Twente niet sterk achteruitgaan, is o.m. duidelijk gemaakt door J. M. Keynes in de door hem bekend gemaakte gegevens over den arbeidstijd in de Japansche textiefabrieken, die bedroeg: tot Mei 1923, 132 uren per week, daarna 120 uren per week, thans 113 uren per week, verdeeld over twee ploegen in continu-bedrijf, d.i. dus 56½ werkuren per week voor elke ploeg.

Waar Japan bovendien het voordeel heeft van goedkope arbeidskrachten en elektrische kracht, is het niet te verwonderen, dat Nederland, met een 48-urige werkweek, op den duur veel te zwaar belast is." [Red.]

en zal dan ook van Amerikaansche katoen in het loopende seizoen meer versponnen worden dan zulks de laatste jaren het geval was, zoodat het overschot uit den bumper-oogst 1926/27, die ten slotte wel circa 18 millioen balen zal opleveren, niet zoo groot zal zijn als men eerst had verwacht. Of de betere vraag naar manufacturen zal aanhouden, zal waarschijnlijk hoofdzakelijk afhangen van den loop der katoenprijzen. Als deze zich ongeveer op het tegenwoordige niveau blijven bewegen, zal de consumptie van katoenen manufacturen zeker toenemen; stijgen de prijzen echter weer, zoo vermindert onmiddellijk de vraag en het is voor de katoenindustrie, die in de laatste jaren zoo veel geleden heeft van de groote prijsfluctuaties van het ruwe materiaal zeker te hopen, dat er nu eindelijk eens een tijdperk aanbreekt van stabiele prijzen gepaard aan een bevredigende vraag naar manufacturen.

J. G.

DE ECONOMISCHE TOESTANDEN VAN DEN DAG IN CHINA.

Het is voorzeker een uiterst moeilijke taak om in deze dagen een overzicht te geven van de economische toestanden in China en zodoende de meest belangrijke veranderingen, welke daar in de laatste maanden in handel, industrie en financieuzen hebben plaats gevonden, eenigermate duidelijk te maken. Feitelijk kan men zeggen, dat de toestand niet rijp is voor eenige beschouwing op economisch gebied, doch aan den anderen kant is het zeker, dat zeer belangrijke veranderingen, ook te midden van den politieken chaos, aan het plaatsgrijpen zijn en geboekstaafd dienen te worden, ook al is men uit den aard der zaak gedwongen om zich vooralsnog te bepalen tot een vrij oppervlakkige beschouwing der diverse onderwerpen. Meer gedetailleerde *betrouwbare* gegevens ontbreken ten eenenmale. Bovendien staan wij op steeds verschuivende gronden en zou het weinig zin hebben om onder zulke omstandigheden te precisieren of uit te werken.

Er is nog een andere groote moeilijkheid op den weg van hen, die een oprechte voorstelling willen geven van de toestanden in China, en dat is, dat deze in werkelijkheid over het algemeen zoo ontzettend en onvergoelijkbaar ongunstig zijn, dat het er zeer den schijn van heeft alsof de schrijver de zaken door een buitengewoon zwartgalligen bril beschouwt, of zich in zijn commentaar door sterke persoonlijke gevoelens laat leiden. Want geheel objectief, zonder commentaar over hedendaagsch China schrijven, is ten eenenmale ondoenlijk. De terminologie, die ons daarvoor ten dienste staat, is ontoereikend, en als wij de naastbijkomende termen gebruiken, zooals: regeering, bestuur, minister, leger, politie, veldtocht, aanvoerder, partij, volksgeest, vakbeweging, staking, posten, student, enz., enz., dan roepen wij daarmee zulke totaal foutieve voorstellingen in het leven, dat het geheele bericht niets meer dan *één grove misleiding* wordt. Vandaar de vele misvattingen, welke nog steeds omtrent China blijven bestaan, die niet dan met zeer veel moeite en dikwijls onaangenaam aandoende oprechtheid uit den weg te ruimen zijn.

Dätgene, waarmede de wereld zich bijna uitsluitend bezig houdt in verband met China, nl. de krijgsverrichtingen der diverse partijhoofden, enz., is van het allerminste belang. Daarvan heeft men toch in de laatste jaren genoeg kunnen merken. Doch het toeval wil, dat juist in de jongste militaire verrichtingen in zoverre tijdelijk eenige betekenis ligt, dat men er een aanduiding in zou kunnen zien van den geografischen voortgang van het zgn. nationalisme in China, althans de regeeringspartij, die het nationalisme tot haar voornaamste leus heeft gemaakt. Feitelijk is het nationalisme, of in het geheel niet bestaand in China, of reeds door het geheele land verbreid, al naar dat men dezen term op wil vatten. Doch hoe het ook opgevat wordt, er is een zekere neiging of politiek — een

soort Chinesch bolsjewisme — die de Zuidelijke partij als drager en verspreider heeft en die in de laatste maanden een langzamen doch vrij zekeren voortgang in het land heeft gehad. Ik zal hieronder trachten in het kort onder diverse rubrieken aan te stippen, welke economische uitwerkingen er tot dusverre van te bespeuren zijn geweest. Men houde wel in het oog, dat er hier slechts sprake kan zijn van *voorloopige* conclusies. In hoeverre deze ter prognose van de toekomst kunnen dienen, beoordeelde de lezer zelf.

Handel.

Voor zooverre men nu reeds de aanduidingen heeft, ziet het er zeker niet naar uit, of de „Chinesche paradox” — nl. de rustige voortgang van den handel trots de ergste politieke verwickelingen — in het loopende jaar nog gehandhaafd zal blijven. De economische ont-wrichting op verscheidene plaatsen is te groot geweest, en het verlies aan koopkracht bij de bevolking moet zich eens laten gelden, hoe sterk zich ook de compenseerende invloeden in dit kolossale land kunnen laten gelden. Vooral in de Jangtse havens — van Ietsjang, Hankou, Kioekiang, tot en met Nanking — is de achteruitgang der in- en uitvoerrechten reeds aanmerkelijk geweest. Dit is ook zeer goed te begrijpen, daar de Zuidelijke partij, die thans die havens in haar macht heeft, haar voortgang hoofdzakelijk bewerkt door middel van de economische wapens: propaganda, boycotts en stakingen, die zich zelf op den duur moeten wreken. Inderdaad is de partij er nog niet in geslaagd om in een enkele der vele thans door haar beheerde provincies weer een redelijken evenwichtstoestand in het leven te roepen. Tot ver in het binnenland (dus waar het buitenlandsche element niet in aanmerking komt) ondervindt de handel daarvan den terugslag.

Intusschen houdt de buitenlandsche handel in China zich onledig met te redden wat er nog te redden valt, hopen de op betere dagen. Hierbij treedt meer en meer de nationaliteit van het handelshuis op den voorgrond; de „meest begunstigde natie” dreigt van een nivelleeringsterm in de traktaten over te gaan in een term van werkelijke beteekenis. De wanhopige pogingen van Engeland om, ten koste van zijn eer en prestige (in Oostersche en Oostersch-geschoolde oogen) zijn economisch „disagio” in China ongedaan te maken, hebben absoluut gefaald. De anti-Britsche stemming op de Jangtse en in de Zuidelijke havens is er eerger dan beter op geworden. Daar algemeen wordt aangenomen; dat de Britsche politiek hoofdzakelijk is geïnspireerd door — of ten gunste van — zijn groote handelsbelangen, is het merkwaardig om te lezen, dat een der magnaten van den Britschen handel in het Oosten, het conservatieve parlements-lid Sir Alfred Mond, zich onlangs in een openbare speech uitliet als volgt: „I wish some of those political gentlemen who are doing no trade in China would leave the trade part to us. We are all prepared to face the stress of boycott and to deal with the trade aspect. We know exactly how to handle it. What we ask for is the support of our Government in the protection of life and property”...

Scheepvaart.

Terwijl de scheepvaart met het buitenland weinig of geen nadeel heeft ondervonden, is de kust- en riviervvaart in groote mate het kind van de rekening geweest. Vooral de vaart op de Jangtse heeft zoodanige belemmeringen ondervonden, dat er in sommige streken, met name op den bovenloop dier rivier en in de provincie Hoenan, haast niet meer van een geregelde stoomvaart kan gesproken worden. Een opvallende tragedie is geweest de algeheele stopzetting van de kustvaart onder Chinesche vlag. De van ouds bekende China Merchants Steam Navigation Company heeft haar geheele vloot van 31 stoomschepen (van om en bij de 1000 registerton) opgelegd en de equipage, waaronder vele buitenlanders, afgedankt. Deze maatschappij, die al sedert jaren een dapperen strijd voer-

de tegen de ontzettende handicaps, waaronder zij haar bedrijf moest voortzetten, voornamelijk de constante willekeurige requisities en zelfs „preventieve beslagleggingen” van de zijde der plaatselijke autoriteiten in hun politiek geharrewar, — kon het in de laatste maanden niet meer bolwerken. Het is wel curieus, dat deze eens zoo bloeiende zuiver Chinesche stoomvaart-concern, de trots van Li Hoeng-Tsjang, Yoean Sje-kai en andere Chinesche staatslieden van vroeger, — thans een der eerste groote slachtoffers is geworden van het „nationalistische” streven in China. Andere kleine Chinesche kustvaartmaatschappijen, waaronder eenige van vrij goede — ook zuiver Chinesche — organisatie, zooals de San Peh Company, moesten het reeds veel eerder afleggen. Volgens de berichten der laatste dagen ligt de geheele kustvaart vanuit Sjanghai thans vrijwel lam vanwege de politieke staking. Het is te vreezen, dat, wanneer deze afgelopen zal zijn, een veel ergere economische strijd zal voortkomen uit de doos van Pandora, waarmede de nationalist-ten nu ook Sjanghai begiftigd hebben.

Douane, surtaxes, enz.

Zooals men weet, is de Engelsche Inspecteur Generaal der Douane onder vreemd beheer, Sir Francis Aglen, genoodzaakt geweest om af te treden wegens een verschil van meening met de regeeringspersonen te Peking, omtrent het al of niet innen der zgn. surtaxes door den douanedienst. Deze surtaxes, ten bedrage van 50 procenten op de invoerrechten op gewone goederen en 100 of meer op „luxe-artikelen”, waren reeds in 1921 bij de conferentie van Washington aan China toegezegd. De tarief-conferentie in het najaar van 1925 te Peking bijeengekomen, kon echter niet de noodige uitvoering geven aan de daarmede in verband staande tarief-herziening, en dus bleef de zaak nog hangende. In October 1926 echter gaf de nationalistische regeering te Kanton het voorbeeld om deze surtaxes op eigen gezag plaatselijk te innen. Dat voorbeeld werd elders gevolgd en ook door de Kantonnesche regeering, bij de uitbreiding van hun macht over de centrale provincies, aldaar bestendigd. Eindelijk besloot de regeering te Peking om de surtaxes voor alle havens in China in te voeren zonder de verdragsmogendheden daarin te kennen, en de inning er van op te dragen aan de douane onder vreemd beheer. De Inspecteur generaal — Sir Francis Aglen — had hiertegen ernstige bezwaren, deels van principieelen aard — daar hij zich niet wilde leenen tot zoo'n verkrachting der verdragen en ook technisch niet competent zou zijn om de surtaxes door te voeren tegen den wil van een der mogendheden — en deels op practische gronden, daar het vrij zeker was dat de Kantonnesche regeering op krasse wijze tegen den douanedienst zou optreden, indien het plan werd doorgezet. De Peking regeering bleef echter bij haar standpunt en ontsloeg Sir F. Aglen van zijn ambt. Sindsdien is toch van het „centrale” plan afgezien en worden de surtaxes in de verschillende havens door de plaatselijke machthebbers afzonderlijk geïnd.

De handel van China heeft zodoende definitief zijn extra last te dragen gekregen, en de extra opbrengsten dienen als „onbezwaarde” belooning voor ieder partijhoofd of generaal, die zich tijdelijk van een of meer verdragshavens meester kan maken. Hetgeen niet juist een spoedig einde van de burgeroorlogen in het verschieft stelt. Het feit, dat de meeste der havens onder het Zuidelijk bewind zijn gekomen, zal hierin, helaas, geen verschil maken, daar deze partij haar succes bijna uitsluitend te danken heeft gehad aan propaganda, ophitsing van het gepeupel en omkooprij der onderbevelhebbers. Dit is geen blijvende machtsuitoefening. Weldra zullen de militaire stutten de hun toegezegde belooning komen opeischen en, bij het onvermijdelijke „non possumus”, zullen zij zich weer „onafhankelijk” verklaren en het lieve leven begint weer opnieuw.

Leeningen.

Het behoeft nauwelijks vermelding, dat de buitenlandsche leeningen van China in hooge mate den weeromstuit der chaotische toestanden hebben ondervonden. Bovendien is het merkwaardig dat, terwijl de ergste burgeroorlogen der voorafgaande jaren zeer weinig invloed hebben gehad op den koers der door de douane gewaarborgde leeningen, ook deze nu niet meer bestand blijken te zijn tegen de latere ontwikkelingen, waarin het nationalisme de overhand verkreeg. Vandaar dat elk eenigszins belangrijk succes van de nationalistische partij terstond gevolgd wordt door een „marking down” op de Londensche beurs van alle Chineesche leeningen. Men heeft dus niet meer het vaste vertrouwen van weleer, dat er onder alle omstandigheden op de douaneopbrengst gerekend mag worden. Wat betreft de tweede groote zekerheidsstelling — de zoutrechten —, deze zijn reeds zoo goed als geheel in de wacht gesleept door de plaatselijke machthebbers. Van de buitenlandsche leeningen van China zijn er nu een zestal geheel in gebreke en noteeren slechts drie boven de 60 pCt. De overige sleepen nog een precair bestaan voort op koersen van 40 tot 50 pCt. Ook in dit opzicht schijnt het dus niet dat de nationalistische beweging de belangen der natie ten goede is gekomen.

Spoorwegen.

Nog treuriger is het met de spoorwegen in China gesteld. Het is werkelijk geen overdrijving om te beweren, dat deze vrijwel in hun laatste stadium van verval zijn. Aan weg, werken of rollend materieel wordt geen sou meer besteed dan strikt noodig om eenige treinen per dag loopende te houden. Nog slechts van drie spoorwegleeningen wordt de interest uitgekeerd, doch de koersen (alle beneden 50 pCt.), waarop de obligatiën staan, stemmen niet tot optimisme. Een vijftal andere spoorwegleeningen zijn nu in gebreke, doch de lijnen zijn nog in exploitatie op de aangegeven manier.

Vakbeweging.

Daar de vakbeweging de groote specialiteit is van de Kantonneesche partij, wordt het een vraag van bijzondere beteekenis hoe deze zaak door haar behandeld is geworden en welke resultaten zij tot dusverre behaald heeft in het door haar sedert eenigen tijd bezette gebied. En in dit opzicht bestaat er een zeer goed voorbeeld. De provincie Hoenan was een bijzonder bloeiende, prachtige streek met een nijvere bevolking, trotsch op hun superioriteit en hun provincialen geest. Deze provincie was de eerste, welke de Kantonneezen in hun opmarsch naar het Noorden veroverden. Sindsdien hebben zij ruim tijd gehad om te toonen wat zij er mede konden doen, temeer daar de complicaties van het buitenlandsche element daar zoo goed als niet bestonden. De geheele provincie werd overgeleverd aan de „vakbeweging” en, naar het schijnt, is er geen poging gedaan om deze te beteugelen of binnen wettige grenzen te houden. Het resultaat was, dat handel en landbouw binnen enkele maanden vleugellam waren geslagen. Ondragelijke belastingen, waarvan de opbrengst (volgens de ambtelijke schikking) gelijkelijk verdeeld werd tusschen de regeering en de vakbonden, de grofste willekeur en intimidatie, wanbeheer en rechtsverkrachting, hebben van de eens zoo bloeiende provincie een treurig wrak gemaakt. Hoe ver de „vakbeweging” onder het nationalistische bewind gaat, bewijst het feit, dat in de provincie Hoenan de gilde der roovers en die der prostitués met goedkeuring der autoriteiten tot den algemeenen arbeidersbond zijn toegetreden! Rechtspraak over de leden van den bond wordt door den bond zelf uitgeoefend. Volgens officieele gegevens¹⁾ hebben in de laatste vijf maanden de arbeiders in de provincie deelgenomen aan 253 politieke demon-

¹⁾ Bulletin of the Bureau of Economic Information, 26 Feb. 1927.

straties en hebben zij 108 stakingen georganiseerd, welke alle succes hadden!

Als een concreet voorbeeld van hoever de eischen der vakbonden gaan, diene het navolgend uittrekseltje uit een betrouwbare vertaling van een serie eischen door den „bond van employés van buitenlandsche banken” te Hankou onlangs aan de directies van die banken gesteld.¹⁾ De eischen waren volstrekt niet als een grap bedoeld.

Art. 4. De bank zal niet in liquidatie gaan zonder toestemming van den bond.

Art. 6. Voor elke twee uren overwerk zullen de employés een dag extra loon ontvangen.

Art. 7. Alle employés zullen de uniform van Dr. Soen Jat-sen dragen, op kosten van de bank.

Art. 9. De employés zullen veertig dagen in het jaar vacantie hebben en een extra maand verlof in geval van overlijden of huwelijk van een familielid, enz.

Art. 12. Bij gelegenheid van het huwelijk of overlijden van een familielid ontvangt de employé 200 dollars.

Art. 13. Ongeschiktheid door ziekte of lichaamsgebreken geeft recht op vol salaris voor het leven.

Art. 14. Pensioen: vol salaris na 20 jaar dienst, enz., enz.

Art. 15. Na zeven jaar dienst, een gratificatie van een jaar salaris; na 13 jaar dienst, gratificatie van 2 jaar salaris; na 18 jaar dienst, 3 jaar salaris, enzovoort.

Art. 22. De employés kunnen van de bank eischen afschaffing van alles wat zij nadeelig voor zichzelf achten, zooals: verwarming, electricische ventilators, couranten, enz.

Art. 27. Bij elk half-jaarlijksch opmaken der boeken zullen alle employés recht hebben op drie maanden extra salaris.

Art. 28. Tweemaal per jaar, nl. op 30 Juni en 31 December, zullen zij een maand extra salaris ontvangen.

Art. 19. Deze condities zijn niet toepasselijk op banken, die genegen zijn om hun employés nog betere voorwaarden toe te staan.

Het niet-humoristische in het bovenstaande ligt in de aanduiding van den aard der voorspiegelingen, waarmede de nationalisten in China hun voortgang bewerken en van de mentaliteit waartoe de anders zoo redelijke Chinees gebracht kan worden door hen, die met kwistige hand zulke beloften uitdeelen. De taak voor Jong China weggelegd, om in zoo'n verbijstering van zinnen en begrippen weer de eenvoudige waarheden naar voren te brengen, zal inderdaad niet licht zijn!

THOS. T. H. FERGUSON.

Genève, Maart 1927.

DUMPING.

In het nummer van 9 Februari jl. maakten wij reeds terloops melding van het verschijnen van een voor de Economische Conferentie van den Volkenbond geschreven Memorandum over „dumping”.²⁾ De schrij-

¹⁾ North China Herald, 12 Feb. 1927.

²⁾ Als een waardevol complement op het hier besproken Memorandum verscheen sindsdien, eveneens op instigatie van den Volkenbond, een „Mémoire sur la législation de divers états concernant la protection contre le dumping, notamment le dumping des changes”. Men vindt in deze documentatie een korte samenvatting der bestaande wetten tegen exportpremies, „dumping” en „valuta-dumping”.

Landen, die een dergelijke wet bezitten, zijn: de Vereenigde Staten van Amerika, Canada, Australië, Nieuw Zeeland, Unie van Zuid-Afrika, Zwitserland, Servië, Spanje, Frankrijk, Japan, België, Groot-Britannië, Portugal, Polen, Oostenrijk en Tsjecho-Slowakije.

Volgens de samenvattende conclusie van het Memorandum zouden de anti-dumpingwetten in geheel Europa,

ver, Professor Jacob Viner, behoort op dit gebied ongetwijfeld tot één van de meest ter zake kundige geleerden. In 1922 verscheen van zijn hand een zeer uitgebreid artikel over hetzelfde onderwerp in „The Journal of Political Economy” (XXX 1e halfjaar 1922) terwijl een jaar later zijn boek „dumping: a problem in international trade” bij de University of Chicago Press, te Chicago, Illinois, het licht zag. Men kan het onlangs verschenen Memorandum min of meer beschouwen als een samenvattende conclusie uit het reeds eerder door den schrijver saamgebrachte feitenmateriaal en de daaraan vastgeknoopte theorieën.

Aangezien men hier te lande de moeilijkheden, waarin bepaalde takken van industrie verkeerden, althans ten deele aan „dumping” en de daaraan in de verte verwante verschijnselen als „valutadumping” en buitenlandse exportpremies toeschrijft, mag men verwachten, dat ook onder de Nederlandsche afgevaardigden ter conferentie de noodige belangstelling voor dit vraagstuk zal bestaan.

Professor Viner, die „dumping” definieert als: *verkoop naar het buitenland tegen lagere prijzen dan die, welke men onder volkomen dezelfde omstandigheden op de binnenlandsche markt bedingt*, behandelt in zijn Memorandum zoowel de maatregelen, die ieder land afzonderlijk tegen „dumping” en daarmee in de verte verwante verschijnselen („valutadumping” en exportpremies) zou kunnen nemen, als de mogelijkheden van een internationale samenwerking.

Nationale maatregelen.

Bij het eerste vraagstuk dient men een scherp onderscheid te maken tusschen *duurzame* dumping en verschijnselen van meer *tijdelijken* aard.

Zeer terecht wijst Prof. Viner erop, dat zij, die gelooven in de juistheid van de vrijhandelstheorie, nimmer kunnen toestemmen in het nemen van beschermende maatregelen tegen een *duurzamen* goedkoop import; onverschillig, aan welke oorzaken deze lage prijzen dienen te worden toegeschreven. Ongetwijfeld kan een prijsverlaging van bepaalde importgoederen tot moeilijkheden aanleiding geven, doch wanneer deze lage prijzen inderdaad een min of meer duurzaam karakter dragen, dan dient het economisch leven van het importland zich daaraan aan te passen en de bakens dienovereenkomstig te verzetten. Een bescherming kan dit proces slechts vertragen en offert de belangen van de natie als geheel aan die van een beperkte groep van haar onderdanen.

De eerste vraag is dus deze: wanneer heeft „dumping” een *duurzaam* karakter? — In de eerste plaats, wanneer de prijzen in het binnenland steunen op een monopolie en de exportprijzen, *ofschoon lager dan den gemiddelden kostprijs*, toch nog een nettowinst opleveren; in de tweede plaats, wanneer de exportprijzen, *ofschoon lager dan den gemiddelden kostprijs*, tot een zoodanige vergroting van den afzet leiden, dat de kos-

Groot-Brittannië inbegrepen, evenals in de Vereenigde Staten en Nieuw Zeeland feitelijk nooit zijn toegepast. De wetten van Canada, Australië en de Unie van Zuid-Afrika zouden derhalve de eenige zijn, die in de practijk tot een belasting van den import hebben geleid.

Inzake valuta-dumping concludeert de samensteller van het Memorandum:

I. dat België, Zwitserland, Canada, Australië en Nieuw Zeeland de eenige landen zijn, die betrekkelijk werkzame maatregelen hebben genomen om de nationale markt tegen vreemde valuta-concurrentie te beschermen;

II. dat de totale uitvoer van landen, waarvan de industrieën valuta-dumping in grooten omvang hebben toegepast, verhoudingsgewijs slechts in geringe mate is beperkt door de maatregelen, die de vreemde landen tegen de valuta-dumping hebben genomen;

III. dat de staten, die het meest tot den internationalen handel bijdragen, vooral de groote Europeesche staten, evenals Noord-Amerika en Japan, in het geheel niet tot valuta-dumping over zijn gegaan, of, zooals bijv. Engeland, zich er toe hebben beperkt tijdelijke maatregelen te nemen, die slechts op enkele artikelen betrekking hadden.

ten per eenheid dalen en wel in die mate, dat de nettowinst op de totale productie toch nog altijd grooter is dan wanneer men alle goederen voor eenzelfde prijs verkocht. In deze beide gevallen kan de „dumping” tot in het oneindige worden voortgezet en geeft zij derhalve geen enkele *specifieke* reden tot bescherming. Intusschen blijft de moeilijkheid een criterium te vinden, op grond waarvan men een *tijdelijke* prijsverlaging van zulk een duurzame „dumping” zou kunnen onderscheiden. Theoretisch is het maken van een dergelijk onderscheid zeer wel mogelijk, doch practisch is het vrijwel uitgesloten, aangezien men over tal van gegevens, den kostprijs en den afzet betreffende, zou moeten beschikken, gegevens, die de buitenlandsche fabrikanten zeker niet goedschiks zullen verstrekken.

Nu verklaart Prof. Viner wel, dat, voorzover hij heeft kunnen nagaan de meeste gevallen van dumping een *tijdelijk* karakter dragen en de bovengenoemde twee gevallen derhalve tot de uitzonderingen behooren, doch deze opvatting schijnt in strijd met de hier te lande opgedane ervaring. Zoowel in het adres van de Keramische industrie (zie E.-S.B. van 6 October 1926, blz. 882) als in het jongste rapport van den Nijverheidsraad wordt er met nadruk op gewezen, dat vele takken van industrie hier in Nederland juist van een duurzame „dumping” hebben te lijden. Dit verschil van inzicht zal er ongetwijfeld niet toe medewerken eenstemmigheid omtrent de te nemen maatregelen te bevorderen.

Zulk een overeenstemming zou ten opzichte van een tijdelijke „dumping”, althans in principe, ongetwijfeld mogelijk zijn. Immers, de vrijhandelaar erkent, dat zijn leer slechts geldt op den langen duur en dat het wel degelijk gewenscht kan zijn een tijdelijke, abnormaal heftige concurrentie tegen te gaan. Zelfs voor de consumenten kan dit van belang zijn. Wanneer de buitenlandsche industrie er in slaagt de binnenlandsche producenten door tijdelijk lage prijzen te vernietigen, dan zal de daarop volgende prijsstijging zelfs boven het aanvankelijke niveau kunnen uitgaan.

Bij de maatregelen, die men tegen een dergelijke „dumping” in het belang van het land dient te nemen, stelt Prof. Viner de Canadeesche wet in menig opzicht als een voorbeeld. Men blijft hiermee in de lijn der historie. De Canadeesche wet van 1904, gewijzigd in 1907 en later (1921) nog op eenige punten geamendeerd, is het prototype van alle thans bestaande anti-dumping wetten. Zij bepaalt o.a., dat het verschil in prijs tusschen vreemde goederen bestemd voor de nationale markt en voor den export naar Canada, onder overigens gelijke omstandigheden, minstens 5 pCt. moet bedragen, wil er van tegenmaatregelen sprake zijn. Bovendien is het maximumpercentage der bescherming vastgesteld op 15 pCt. ad valorem. Hoewel deze wet in menig opzicht een geschikte basis biedt, zou men haar toch op belangrijke punten dienen te amendeeren. In verband met het hierboven gezegde zou men er een bepaling aan moeten toevoegen, en wel den tijdsduur, gedurende welke de bescherming hoogstens zou mogen gelden! Verder zou de wet niet automatisch in werking gesteld moeten worden, doch zou de benadeelde industrie het bewijs dienen te leveren, dat zij inderdaad door abnormale concurrentie en niet door achterlijke productiemethoden of een verouderde organisatie in haar bestaan wordt bedreigd. In de derde plaats zou de Regeering dienen te beslissen of de industrie van voldoende belang is, om bescherming te rechtvaardigen. Wij denken hier aan het onlangs in de Tweede Kamer ter sprake gebrachte geval van de Limburgsche Cement-industrie. De Minister stelde zich daarbij terecht op het standpunt, dat het niet aangaat beschermende maatregelen te nemen ten bate van een industrie, die voor nog geen 3 pCt. in de Nederlandsche behoefte voorziet en die — zelfs bij het in werking stellen van de nieuwe fabriek — het binnenlandsch gebruik voor slechts één derde zou dekken. Artikel 6 van de Canadeesche wet bevat een soortge-

lijke restrictie. Ten slotte zou men nog een extra reserve dienen te maken voor het geval de geïmporteerde goederen bestaan uit grondstoffen of halfafabrikaten, die hier te lande geheel of gedeeltelijk, direct of indirect voor den export worden verder verwerkt.

Het bovenstaande geldt *mutatis mutandis* voor een, met dumping vaak in één adem genoemd verschijnsel, de z.g. *valutadumping*.¹⁾ Daar men, wanneer de teekenen niet bedriegen, echter mag aannemen, dat deze abnormaliteit voorloopig weer tot het verleden behoort, meenen wij dit vraagstuk gevoelig te kunnen laten rusten. Overigens dient de wijze, waarop Prof. Viner de wenschelijkheid en den omvang der bescherming zou willen vaststellen, ongetwijfeld waardeering. Prof. Viner baseert de grootte der eventuele bescherming, behalve op enkele van de hierboven genoemde principes, op het *tempo* en den *omvang* van de daling van het buitenlandsche ruilmiddel.

Resten nog de exportpremies. De moeilijkheid is hier, dat deze premies over het algemeen een zeer duurzaam karakter hebben, al bestaat natuurlijk in principe de mogelijkheid, dat zij elk oogenblik worden opgeheven. Daarbij komt, dat men met beschermende maatregelen slechts de binnenlandsche industrie beschermt voor zoover het den binnenlandschen afzet betreft. In vele gevallen ligt het zwaartepunt echter bij den export. Men denke slechts aan scheepsbouw- en dokwerken in verband met de exportpremies in Italië en de credietfaciliteiten in Engeland en Duitschland. Gaat men in dergelijke gevallen ook zelf tot exportpremies over, dan weet men wel wanneer men begint, maar niet wanneer men eindigt.

Uit het bovenstaande volgt, dat eenigszins uniforme maatregelen slechts voor een zeer beperkt aantal gevallen mogelijk zullen zijn. Daarbij mag men verwachten, dat de overtuigige protectionisten voortdurend zullen trachten van een specifieke anti-dumping wetgeving een reeks beschermende maatregelen in het algemeen te maken, terwijl men anderzijds kan aannemen, dat, deels uit reactie, vele vrijhandelaren, ofschoon zij in abstracto de juistheid van bepaalde beschermende maatregelen erkennen, in feite geneigd zullen blijken de vrijhandelspolitiek door te voeren, ook in geval van een tijdelijke „dumping”, m.a.w. wanneer een dergelijke politiek geen steun meer vindt in de theorie.

Internationale overeenkomsten.

Schijnt de kans op overeenstemming bij het nemen van *nationale* maatregelen al gering, voor *internationale* overeenkomsten lijkt de mogelijkheid op eensgezindheid nog aanzienlijk kleiner. Immers, op een enkele, meer theoretisch mogelijke dan practisch voorkomende, uitzondering na, bestaan de bezwaren tegen dumping uitsluitend in het land van import. Voor het land van export is „dumping” in den regel (absoluut of relatief) voordelig. De historie kent dan ook slechts twee gevallen van internationale samenwerking. Het eerste is de in vele handelsverdragen voorkomende clause niet tot exportpremies te zullen overgaan, het tweede is de internationale Suikerconventie. De betekenis der eerstgenoemde verdragen, hoe wenschelijk zij op zich zelf beschouwd ook mogen zijn, is echter relatief gering. Immers, de genoemde overeenkomsten beperkten zich uitsluitend tot de twee bij het verdrag betrokken landen en tot één enkel met name genoemd geval. Daarentegen ging de Brusselsche Suikerconventie een stap verder: zij omvatte meerdere landen en schreef bovendien voor, om suiker uit landen, die een premie betaalden, te treffen, hetzij door een invoerverbod, hetzij door het heffen van compensatorische rechten. Zelfs streefde

¹⁾ Aangezien de oorzaken van beide verschijnselen wezenlijk verschillen, is een *duurzame* „valutadumping”, in tegenstelling met een duurzame „dumping” in den eigenlijken zin van het woord, bij voorbaat uitgesloten.

zij crnaar de oorzaken weg te nemen, die — óók zonder exportpremie — leidden tot den uitvoer van suiker tegen „dumpingprijzen”, door de heffing van gewone invoerrechten op buitenlandsche suiker te beperken. Prof. Viner wijst er echter op, dat de omstandigheden, die tot de Conventie aanleiding gaven, bijzonder gunstig waren, terwijl hij zich zeer sceptisch betoont ten opzichte van een eventuele vernieuwing. Daar de Nederlandsche regeering zich niet gaarne aan een mogelijk échec zal blootstellen, blijft het bovendien de vraag, van welk land het overigens zeer gewenschte initiatief in deze zou moeten uitgaan.

De kans, dat de Economische Conferentie, voor zoover het „dumping” betreft, tot een positief resultaat zal komen, schijnt dan ook zeer gering. Slechts in twee opzichten suggereert Prof. Viner de mogelijkheid en de wenschelijkheid van een algemeene internationale samenwerking en wel, te waar het geldt een dumpingstrijd tusschen meerdere landen op een bepaalde markt, die zelf bij het nemen van beschermende maatregelen geen belang heeft, onmogelijk te maken en 2e. waar het geldt elkander inlichtingen te verschaffen over kostprijzen, afzet, verkoopmethodes e.d. In het eerste geval mag men echter met reden verwachten, dat de betrokken industrieën zelf vroeg of laat tot overeenstemming zullen geraken. Een typisch voorbeeld hiervan is het onlangs tot stand gekomen stalen-buizensyndicaat. Ook de strijd om de Nederlandsche markt tusschen de Deutsche en de Belgische cementindustrie, waarover wij in een ander verband hierboven reeds spraken, zal vroeg of laat, wel door een meer of minder bindende overeenkomst tusschen de betrokken industrieën zelf tot oplossing worden gebracht. Voor staatsinmenging zien wij hier derhalve, in tegenstelling met Prof. Viner, geen enkele gegronde reden. Wat ten slotte het tweede geval betreft: de manier, waarop Amerika indertijd gemeend heeft inlichtingen inzake kostprijzen, verkoopmethodes e.t.q. te mogen eischen, maakt het aanvaarden van een dergelijk voorstel, mede in verband met de mogelijkheid om de op deze wijze verkregen gegevens te gebruiken, niet alleen tegen dumping, doch ook in den normalen concurrentiestrijd, reeds bij voorbaat onwaarschijnlijk. Mocht het inderdaad tot een dergelijk voorstel komen, dan zou dit voor kleine landen, zooals Nederland, ongetwijfeld onaannemelijk zijn. Het geldt hier: *cave canem!*

Februari 1927.

S. POSTHUMA.

DE ARBEIDERSBANKEN-BEWEGING IN DE VERENIGDE STATEN.

I.

Hoewel eerst sinds weinige jaren bestaande, heeft in Amerika de zogenaamde „labor banking movement” reeds bewezen van hoe grote betekenis zij zal kunnen zijn voor het bedrijfsleven. Al is ook in Europa de, zij het op enigszins andere basis ontworpen, arbeidersbank niet geheel onbekend,¹⁾ zo dragen toch de arbeidersbanken in de Verenigde Staten een geheel eigen karakter, en kunnen zij staat maken op een zo belangwekkende ontwikkeling, dat het niet ongewenst schijnt, in deze kolommen een korte beschouwing aan dit hier te lande nog te weinig bekende onderwerp te wijden.

De arbeidersbanken-beweging in de Verenigde Staten dateert van 1920 en is dus tans nog slechts zeven jaar oud. Begonnen in Mei van dat jaar, met de oprichting van de Mount Vernon Bank in Washington, D.C. heeft zij zich zodanig uitgebreid dat begin 1926 niet minder dan 36 arbeidersbanken, over de gehele Unie verspreid, met gezamenlike beschikbare middelen van honderdvijftien millioen dollars, het bankbedrijf uitoefenden. Sindsdien is dit aantal en zijn ook de middelen, nog belangrijk aangegroeid.

¹⁾ Wij noemen o.a. de „Arbeiter-Bank A. G.” te Weenen, onder presidium van Dr. Karl Renner.

II.

De arbeidersbanken zijn in hoofdzaak opgebouwd op het beginsel van de credietvereniging: bevordering van het stoffelijk welzijn van de betrokkenen, niet zuiver winstbejag, is richtsnoer voor hun financiële politiek. Zij zijn beide doortrokken van dezelfde gemeenschapsgeest. Beider leiders zijn vaak dezelfde personen.¹⁾

Dank zij de onvermoeide werkzaamheid van Desjardins,²⁾ die zich hierin een waardig navolger toonde van zijn vermaarde voorgangers Raiffeisen en Schulze-Delitzsch en dank zij de steun die hij daarbij van de zijde der geestelijkheid mocht ondervinden, mede als gevolg van de op gelijksoortig doel gerichte pogingen van zijn tijdgenoten en opvolgers Filene, Hill en Hamm (Russell Sage Foundation), heeft het credietverenigingswezen in de Verenigde Staten, hetwelk in 1909 met de oprichting van „La Caisse Populaire St. Marie” in Manchester, New Hampshire, een aanvang nam, zich in een gestadige ontwikkeling mogen verheugen.³⁾

Eerst in 1920, geruime tijd nadat de credietvereniging zijn deugdelijkheid op de meest overtuigende wijze door een lang tijdperk van welslagen bewezen had, kwamen de arbeidersleiders op het denkbeeld, de idee der credietvereniging meer dan tot dusverre aan de arbeidersbelangen dienstbaar te maken. Het inzicht dat de tot dusverre gevoerde negatieve politiek van de georganizeerde arbeiders noodzakelijk door een opbouwende moest vervangen worden, had hiertoe klaarblijkelijk aangezet.⁴⁾

De idee „arbeiders-bankwezen” maakte op een arbeidersconferentie, gehouden in Februarije 1920 te Chicago, voor 't eerst een punt van bespreking uit.

De oprichting van arbeidersbanken is het gevolg geweest.

III.

De arbeidersbanken hebben hun sociale opvatting, hun gemeenschapsgeest en hun zedelijk streven met de credietvereniging gemeen. Het zijn echter geen zuivere coöperatieve verenigingen en sterker nog onderscheiden zij zich van de credietverenigingen door de aanvaarding van een constructief strijdprogramma.

Als rechtsvorm kiezen zij steeds die van de in het particuliere bedrijfsleven staande bankorganisatie, die van de National of State Bank, welke rechtsvorm hen in staat stelt het bankwezen in al zijn verscheidenheid uit te oefenen en hen bovendien het aanzien van een volwaardige bank verzekert. Niet in de rechtsvorm, maar in de statuten, is het coöperatief karakter van de bank vastgelegd.

De arbeidersbanken zijn steeds opgericht en blijven ook verder werkzaam onder de auspiciën van een vakvereniging, welke zich blijvend controle verzekert door het bezit van 51 pCt. van het aandelenkapitaal. De overige aandelen worden onder de leden van de vakvereniging geplaatst. De plaatsing wordt vergemakkelikt door de uitgifte van kleine coupures (\$ 10 tot \$ 50) of door betaling in termijnen toe te staan.

Het dividend is, volgens de statuten, in de regel tot 7 pCt. of 8 pCt., in enkele gevallen tot 10 pCt.,

¹⁾ Zo hebben Dr. Mc. Caleb, de voormalige leider van de Brotherhood Bank en de tegenwoordige leider van de Federated Trust Company en Warren S. Stone, chairman van de Brotherhood Bank, deel gehad aan de oprichting van verscheidene credietverenigingen, en was beider naam verbonden aan de, inmiddels weder ontbonden, „National Association on Credit Union Banks”.

²⁾ Aan Desjardins, een Canadese journalist, geboortig uit Levis (Quebec) komt het vaderschap toe van de Amerikaanse credietvereniging.

³⁾ Zie voor een beschrijving van het Amerikaanse credietverenigingswezen: Roy F. Bergengren, Cooperative Banking, a Credit Union Book, New York 1923.

⁴⁾ Zie Sidney Hillman, The Labor Banking Movement in the United States. An address before the Academy of political Science in the City of New York, New York 1925, p. 114.

beperkt en voor het bedrag dat de jaarlijkse winst het totaal der dividenduitkeringen te boven gaat, wordt aan de deposito- en rekening-courant-houders buiten de hen-toekomende vaste rente, een coöperatief dividend uitgekeerd.

De banken stellen hun deuren open voor het gehele publiek: zij zijn in dit opzicht niet zuiver coöperatief. Slechts een gedeelte der deposito- en der rekening-courant-houders zijn leden van de betreffende vakvereniging.¹⁾ Arbeiders, behorende tot vakverenigingen, welke nog niet tot de oprichting van banken zijn overgegaan, of zij die in het geheel niet bij vakverenigingen zijn aangesloten, de winkelstand, de vrije beroepen, maar ook industrie en handel, voor zover deze met het streven van de arbeidersbank sympathiseren, of die door haar bemiddeling accommodatie hebben genoten, in het algemeen „labor and friends of labor” en voorts al diegenen op wie de in het algemeen hoge rentevoet aantrekkingskracht uitoefent, vormen het merendeel der rekening-courant- en deposito-houders. Ook de gelden van de vakverenigingen staan bij de arbeidersbanken uit.

Kenmerkend voor het merendeel der rekening-houders is, dat hun individueel spaarvermogen gering, hun collectief spaarvermogen belangrijk, hun toekomstig collectief spaarvermogen, indien zij zich van de economische macht bewust worden, welke het arbeiderskapitaal zou kunnen vertegenwoordigen, indien het doelmatig geconcentreerd en verstandig geleid werd, vrijwel aan geen grenzen gebonden is.²⁾ Dat in dit opzicht de arbeidersbank een snellere groei kan doormaken dan men in het algemeen van de particuliere bank verwachten kan, is wel bewezen door de zeer snelle jaarlijkse toename in de deposito's der arbeidersbanken, een toename in sommige gevallen van 100 pCt. en meer in één enkel jaar, en ook door de sterke aanzwelling der deposito's wanneer de verwezenlijking van een voor de arbeiders belangrijk plan op het spel staat.

Het is dan ook juist de verdienste van de arbeidersbank dat zij de arbeider, in sterkere mate nog dan de spaarbank of credietvereniging tot sparen aanzet, waarbij zij zich met vrucht van de bemiddeling der vakvereniging bedienen kan. In de zeer sterke prikkel tot sparen welke van haar uitgaat en in de concentratie van braak liggende spaargelden, welke zij bewerkstelligt, is allereerst het economies nut van de arbeidersbank gelegen.

Productief in de beste zin, moreel verheffend, is ook haar credietpolitiek.

Credieten, welke met speculatieve oogmerken worden aangevraagd, of welke tegen een maatschappelijk of arbeidersbelang indruisen, worden systematies geweigerd.

Naar de oplossing is gezocht van het voorschotvraagstuk.

Door een onderzoek, ingesteld door de Russell Sage Foundation, en zich uitstrekkende over een tijdperk van veertien jaar, is komen vast te staan, dat in de Verenigde Staten het voorschotbedrijf, gekenmerkt door zeer kleine credieten van sterk individueel karakter, indien het op commerciële grondslag door een bank of geldlener wordt uitgeoefend, slechts rendabel is indien over de verstrekte voorschotten een rente van minstens 42 pCt. per jaar vergoed wordt. In werkelijkheid was de door particuliere woekeraars berekende rente in de regel zeer veel hoger.

¹⁾ Bij de Brotherhood Bank 14 pCt.; bij de Washington Bank 20 pCt. Boeckel, Labour's Money, London 1924, p. 113. Bij de Amalgamated Bank, volgens ons persoonlijk verstrekte gegevens, ca. 20 pCt.

²⁾ De financier Otto H. Kahn heeft reeds gewezen op de financiële kracht, welke door enkele miljoenen arbeiders, bij een spaarvermogen van \$ 1.— per week, na verloop van tijd kan worden ontwikkeld. Het gemiddeld spaarvermogen van de bij vakverenigingen aangesloten arbeiders is belangrijk groter gebleken dan \$ 1.— per week.

De credietvereniging op den voet volgend, hebben ook de arbeidersbanken allereerst het voorschotvraagstuk in studie genomen en zijn zij er inderdaad in geslaagd dit vraagstuk bevredigend op te lossen.

De reden dat de arbeidersbanken, evenals de credietverenigingen, deze soort credietverlening met succes kunnen beoefenen, waar anderen hebben gefaald, is allereerst te wijten aan de betrouwbare inlichtingendienst waarover de arbeidersbank door de vakvereniging en haar leden de beschikking heeft. De zodoende verkregen zekerheid ten aanzien van de betrouwbaarheid van de geldnemer wordt verder niet weinig versterkt door het endossement van twee te goeder trouw bekend staande borggen. De eer van de betrokkene, zijn naam in zijn onmiddellijke omgeving, is met de stipte terugbetaling der gelden gemoeid. De schuld is een vrienden-, geen woekerschuld.

Tot dusver zijn verliezen uit hoofde van wanprestatie dan ook nagenoeg geheel achterwege gebleven. Schuldenaren worden bovendien, na terugbetaling van de door hen geleende bedragen, in de regel deposito-houders.

Een tweede reden, welke de arbeidersbank tot dienstverrichtingen tegen geringe vergoeding in staat stelt, hoewel deze slechts tegen een zeer belangrijke beloning door een gewone bank zouden kunnen worden gepresteerd, is de omstandigheid dat de „overhead charges” der arbeidersbank, met name de representatiekosten en de salariëring van het hogere personeel, binnen enge grenzen worden gehouden. In dit opzicht vertoont de arbeidersbank een sterke overeenkomst met de credietvereniging.

In het algemeen wordt tans tegen een redelijke rente — variërend van 6 tot 8 pCt. — accommodatie verleend, altans in gevallen, waarbij de aard der omstandigheden en de persoon van de betrokkene deze hulp rechtvaardigt, mits voorts twee vrienden zich door het zetten van hun handtekening tot borgstelling verplichten.

De verstrekte voorschotten zullen in het algemeen ten doel hebben achteruitgang in individueele welstand te voorkomen of welstandstoename te bevorderen en zij zullen in karakter dus met de door credietverenigingen verstrekte voorschotten een sterke overeenkomst vertonen. Behalve winklenering-, ziekte- en soortgelijke voorschotten, worden credieten verleend voor de aankoop van wintervoorraden en van artikelen, welke bij voorkeur op afbetaling plegen gekocht te worden. Aangezien bij koop op afbetaling, volgens een onderzoek ingesteld door de Federal Trade Commission, gemiddeld 16 pCt. boven de contante waarde der goederen moet worden betaald, is de rentebesparing, die op deze wijze verkregen wordt, niet onbelangrijk.

Voorschotten van deze aard vormen in de regel echter een kleine minderheid van het totaal der uitstaande gelden. Niettemin is hun economies nut zeer groot. Ook zou hun gangbare aanduiding als „consumptie-credieten” licht tot misverstand kunnen aanleiding geven. Het economies nut van deze soort credieten toch is niet af te meten aan het totaal van de aldus uitstaande bedragen, maar veeleer aan het aantal gezinnen dat er profijt van trekt en aan de productief-menselijke kracht, die zodoende voor achteruitgang wordt behoed. Daar het veld van de arbeidersbanken zich niet alleen uitstrekt over de leden van de vakverenigingen, maar zelfs ver daarbuiten, zullen zij in dit opzicht een belangrijke rol vervullen kunnen.

Afgezien van de boven beschreven voorschotten voorzien de arbeidersbanken ook in de credietbehoeften van de winkelstand en de kleinhandel en van de coöperatieve verenigingen, (wat de laatste betreft tegen iets lagere dan de voor anderen geldende rentevoet), terwijl vooral de grotere arbeidersbanken zich in belangrijke mate met handels- en industriële credieten bezig houden.

Het wapen van de arbeidersbanken is het grotere

industriële crediet. Hun strijdprogramma is hierop geconcentreerd. Credieten worden verleend aan industriën, nadat gebleken is, dat de lonen en verzorging der aldaar werkende arbeiders aan redelijke eisen voldoen. Industriën, welke in tijden van loonstaking doorwerken op basis van vakverenigingslonen, zijn in enkele gevallen financieel gesteund. Getracht wordt door aandelenbezit controle te verkrijgen in en tot de exploitatie over te gaan van mijnen en industriën, met het bezit waarvan grote arbeidersbelangen gemoeid zijn.¹⁾ In samenwerking met de arbeidersbanken zijn voorts „investment-trusts” opgericht, die de gezamenlike beleggingen der deelnemers ter bevordering van arbeidersbelangen en tot het oprichten van door en voor arbeiders bestuurde industriën aanwenden.

Het is duidelijk, dat het arbeidersbelang niet noodzakelijk met het economies belang behoeft overeen te komen en dat er, om deze reden, in de invloed van de arbeidersbanken op het bedrijfsleven een zeker gevaar kan schuilen. Tot dusver echter was het gematigd optreden der arbeiders oorzaak, dat hiervoor geen vrees behoeft te bestaan. Het verkrijgen van overwegend arbeiderscontrole in industriën heeft intengedeel in de meeste gevallen geleid tot doelmatiger exploitatie door verhoging van de arbeidsintensiviteit. Ook is het voorgekomen dat leiders der in de arbeidersmacht overgaande ondernemingen werden gehandhaafd, indien zij bekwaam bleken. In het algemeen is wel gebleken dat de arbeiderspolitiek ten aanzien van deze ontwikkeling van inzicht getuigt en opbouwend contact tussen ondernemer en arbeiders in de meeste gevallen niet uitsluit. Deze politiek is in overeenstemming met het karakter der arbeidsbeweging in de Verenigde Staten, welke over het algemeen weinig radikale tendenzen vertoont.

IV.

De vraag is vaak opgeworpen of de aard der door de arbeidersbanken verleende credieten en het karakter van de bij hen uitstaande gelden, geen gevaar opleveren voor de handhaving van hun likwiditeit. Inderdaad zou een oppervlakkige beoordeling het vermoeden kunnen wekken dat er van een grote eenzijdigheid zowel ten opzichte van de aard der verstrekte credieten als ten aanzien van het karakter der deposito's sprake zou zijn.

Bij nader inzien blijkt er echter een belangrijke verscheidenheid in deposito's en credieten te bestaan.

Wij hebben er reeds op gewezen dat de leden van de vakvereniging over het algemeen slechts een gedeelte van de deposito's hebben aangebracht, zodat zelfs bij een algemene staking van de leden der betreffende vakvereniging er nog van geen angstwekkende onttrekking van gelden sprake behoeft te zijn. De invloed van stakingen op de arbeidersbanken heeft men inmiddels kunnen nagaan bij de mijnwerkersstaking van 1922. De arbeidersbanken in Pennsylvania, gelegen in een gebied dat geheel afhankelijk is van de mijnbouw, hebben zonder uitzondering de druk van deze zich over vijf maanden uitstrekkende staking met succes weerstaan.

Bovendien, ook hierop wezen wij reeds, is de morele band tussen de bank en de kleine credietnemer zo sterk, dat gevallen van wanprestatie tot de uitzonderingen behoren en de arbeidersbanken in het algemeen zich op een voor een partikuliere bank benijdenswaardige staat van dubieuze vorderingen kunnen beroemen.

Over het algemeen blijken deposito- en rekeningcourant-houders der arbeidersbanken uit zeer verschillende elementen te bestaan. De meer dan 13000 depositohouders der Amalgamated Bank bv. vertegen-

¹⁾ Aldus werd o.m. in 1922 controle verkregen in de Philadelphia Rapid Transit Company en werden door de arbeiders in hetzelfde jaar de „Coal River Collieries” in exploitatie genomen.

woordigen honderden beroepen en industriën van zeer gevarieerd karakter. Ook de vakverenigingsleden zelf zijn vaak over de gehele Unie verspreid en als gevolg van de door hen gevoerde propaganda trekken de arbeidersbanken deposito's aan en staan zij in rekening-courant-verkeer met personen uit elke Staat van de Unie en zelfs van ver daarbuiten. De Brotherhood Bank heeft onder zijn rekening-houders zelfs personen uit Anchorage in Alaska, Quiche in Guatemala, Mexico City, Leitrim in Ierland, Parijs en Berlijn. „Banking by mail” is bij de arbeidersbanken zeer sterk ontwikkeld.

Het valt niet te ontkennen dat het gevaar voor de likwiditeit van de arbeidersbank in het industriële of grotere handelscrediet is gelegen.

In verband met de rol die aan dit crediet in het arbeidsprogramma is toebedeeld, ligt het vermoeden voor de hand dat niet allereerst de rentabiliteit en de soliditeit van de te financieren onderneming, maar veeleer het door de steunverlening te verwezenlijken arbeidsideaal bij de beslissing omtrent een te verlenen crediet de doorslag geeft. Uit de aard der zaak zullen daarom aan het verantwoordelijkheidsgevoel en de bekwaamheid van de leiders hoge eisen gesteld moeten worden.

De praktijk in de afgelopen jaren heeft echter bewezen dat de leiders van het arbeidsbankwezen zich hun verantwoordelijkheid ten volle bewust zijn. Al moge het waar zijn dat het arbeidersbankwezen, evenals het credietverenigingswezen, personen aantrekt van idealistische gezindheid, over het algemeen hebben de leiders bewezen dicht genoeg bij de praktijk te staan om de vraagstukken, welke zich in dit verband voordeden, met voldoende objectiviteit te beschouwen. Aan de andere kant heeft zich het arbeidersbankwezen, juist door de op deze wijze verkregen selectie, kunnen verzekeren van bekwame en kundige krachten, waarvan verscheidene voordien leidende functies hebben bekleed in het particuliere bedrijfsleven, en die vaak bereid bleken, in het belang van het door hen nagestreefde doel, zich persoonlijke offers te getroosten.

De bekwaamheid der leiding zal echter, wellicht in nog meerdere mate dan dit bij de in het particuliere bedrijfsleven staande bank het geval is, de grondslag moeten zijn waarop het arbeidersbankwezen is opgebouwd.

V.

De kapitaalcracht der arbeidersbanken, in verhouding tot die van de in het particuliere bedrijfsleven werkzame banken, is betrekkelijk gering. Het totaal kapitaal der arbeidersbanken bedraagt vermoedelijk niet veel meer dan 1 pCt. van het in de Verenigde Staten belegde bankkapitaal.

In verhouding tot hun kapitaalcracht spelen zij echter een rol van betekenis en men mag verwachten dat deze in belangrijkheid in de toekomst nog zal toenemen.

Door hun sociale opvatting en morele strekking zullen zij een uitwerking ten goede op het bedrijfsleven kunnen uitoefenen. De arbeidersbanken toch staan niet naast, doch in de praktijk. Met de in het particuliere bedrijfsleven werkzame banken onderhouden zij een geregeld verkeer. Alvorens tot de oprichting van de eerste arbeidersbank, de Mount Vernon Bank in Washington, werd overgegaan, heeft de vakvereniging van de machinisten zich door aandelenbezit controle verzekerd van de Commercial National Bank, een reeds bestaand, op commerciële grondslag gedreven, bankbedrijf, en hebben twee van hun leiders, een jaar lang, als commissarissen van deze bank, het bankbedrijf in de praktijk beoefend. De banden met de Commercial National Bank en daardoor met de verdere bankwereld, zijn ook na 1920 onverminderd blijven bestaan. Op gelijke wijze heeft de Brotherhood Bank zich reeds bij haar oprichting de steun verzekerd van de Empire Trust Company.

De particuliere banken van hun kant hebben veelvuldig gebruik gemaakt van de bemiddeling van de Amalgamated Bank of New York, die ten dienste van de leden van de vakvereniging der „Clothing Workers”, meest Russiese en Poolse emigranten, reeds in 1920 de overmaking van gelden in vaste valuta naar Rusland voortreffelijk georganiseerd had.

De arbeidersbanken hebben de arbeider met het bankbedrijf vertrouwd gemaakt, oefenen een zeer sterke prikkel tot sparen uit, niet slechts in hun onmiddellike omgeving, maar ver daarbuiten, en hebben in sterkere mate dan de credietverenigingen bijgedragen tot de concentratie van braakliggende spaargelden en zodoende tot derzelve productief gebruik.

Zij hebben, steunende op hun vakverenigingen, de verlening van het zg. consumptiecrediet en het verstreken van kleinere bedrijfsvoorschotten voortreffelijk georganiseerd.

Door de aanvaarding van een strijdprogramma gaan de arbeidersbanken een andere ontwikkeling tegemoet dan de credietverenigingen, spaarbanken en andere instituten, waarmede zij de bevordering van het stof-felijk welzijn der betrokkenen als doelstelling gemeen hebben. Immers hierdoor zullen zij steeds meer met het werkelijke bedrijfsleven in aanraking komen, en zal de praktijk van dit bedrijfsleven hen meer en meer voor dezelfde vraagstukken stellen, waarvoor tans het particuliere bankwezen bij voortdurende te staan komt. Het is niet onmogelijk dat zij, onder invloed van dit contact, hun arbeidskarakter meer en meer verliezen zullen en zich in wezen als kapitalistische instituten zullen ontwikkelen. Hand in hand hiermede zou de verhouding van „arbeid” tot „kapitaal” verandering kunnen ondergaan. O.a. Dr. Gregory schijnt een ontwikkeling in deze richting te verwachten.¹⁾

Aan de andere kant zou de arbeidersbank het middel kunnen worden waardoor het arbeidsvraagstuk langs evolutionnaire weg tot oplossing zou kunnen komen.

De tijd zal moeten leren in hoeverre deze voorspellingen in de toekomst zullen worden bewaarheid.

GERLOF VERWEY.

BUITENLANDSCHE MEDEWERKING.

DE HANDELSVERTEGENWOORDIGINGEN VAN DE SOVJET ALS INSTRUMENTEN VOOR DE BUITENLANDSCHE POLITIEK VAN RUSLAND.

Geh. Reg. Rat Georg Cleinow te Berlijn schrijft ons:

Wanneer men in Duitschland spreekt over de handelsvertegenwoordiging van de Sovjet in verband met de politiek, dan geschiedt dit gewoonlijk om haar betrekkingen tot de communistische partij in het algemeen en tot de communistische propaganda in het bijzonder. Hierover zal in het volgende niet gesproken worden. Wij willen integendeel aantoonen, dat er zeer veel grotere terreinen zijn dan die van den naakten partijstrijd, waarop de handelsvertegenwoordigingen van de Sovjet in het buitenland geroepen zijn ernstige politieke opgaven van wijde strekking te vervullen. Opgaven, die de wereld, ver boven de handelskringen van enkele landen uit, aangaan. De voor deze onderzoekingen noodzakelijke grondslagen vinden wij enerzijds in de ervaringen uit de Duitsch-Russische betrekkingen sedert het van kracht worden der Octoberverdragen van 1925 en anderzijds in de interessante uitlatingen, die de Moskausche bolsjewisten onderling over de doelmatigste inrichting van het monopolie voor den buitenlandschen handel ten beste geven. Behalve Lenin en Krassin, die samen de wettelijke grondslagen voor het monopolie geschapen hebben, beschikken wij over uitlatingen in verband met ons

¹⁾ T. E. Gregory — The present position of banking in America, Oxford University Press, 1925, pag. 40.

thema van Kamenew, Ganetzki, Kaufmann in de Prawda en de Iswestija, benevens een belangrijk artikel van M. I. Frumkin in het tijdschrift der ontwerpcommissie.

I.

De vraag, of het thans reeds tijd is, dit thema ook in de buitenlandsche pers te behandelen, moet bevestigend beantwoord worden. Het Russische materiaal staat den tegenstanders van de Sovjetunie evengoeder beschikbaar als ons en bovendien: de Duitsch-Russische verdragen van 12 October 1925 zijn thans juist een jaar van kracht. Reeds in 1928 kunnen twee, van hen, de vestigingsovereenkomst en de economische overeenkomst, wederom worden opgezegd. Deze beide overeenkomsten zijn echter juist degenen, die in de Russische uiteenzettingen het meeste worden aangevoerd. In het middelpunt van het geheele vragencomplex staat namelijk het probleem der wederkeerigheid en gelijkgerechtigdheid, dat in de Octoberverdragen niet tot oplossing kon worden gebracht. En juist uit deze bron ontstaan de meeste misverstanden in het Duitsch-Russische verkeer; hier liggen de afgronden, die, hoewel niet steeds duidelijk zichtbaar, niet overbrugd konden worden. In het bijzonder na de uiteenzettingen van Frumkin wordt begrijpelijk, waarom het bij de Octoberverdragen van 1925 niet gelukt is in het verkeer met de Sovjetunie wederkeerigheid en gelijkgerechtigdheid te bedingen en waarom, noch door compensatie noch door eenzijdige bepalingen op verschillende gebieden, een overeenkomst kon worden tot stand gebracht. De Sovjetregering kon van haar standpunt uit en ten gevolge der instructies van de Partij het principe der wederkeerigheid over het algemeen niet erkennen. Hieruit vloeit logisch voort haar houding bij de handhaving der verdragsbepalingen, in het bijzonder op al de gebieden, die de vestigingsovereenkomst omvatte.

In het algemeen beschouwd zijn de Duitsch-Russische handelsbetrekkingen niet gekomen tot den grooten bloei, dien men er wederzijds van had verwacht. En wanneer wij ook erkennen, dat ondanks de gegeven beperkingen de beide partijen, die het verdrag hebben gesloten, daar minder verantwoordelijk voor zijn te stellen dan de algemeene toestand van de wereld met haar achtereenvolgende herstelcrises, gaat het niet aan alles op rekening van deze crises te schrijven.

Het beeld, dat zich vertoont, nadat de verdragen een jaar van kracht zijn geweest, is in korte trekken het volgende: de Sovjetregering beperkt het verlot aan Duitschers om het land binnen te komen overander; het aantal Deutsche reizigers in Rusland is, afgezien van de communistische afgevaardigden, na de aanvankelijke toename wederom aanzienlijk teruggelopen en beperkt zich eigenlijk slechts tot bepaalde bevoorrechte personen. Nog steeds behoudt de Sovjetregering zich het recht voor de overschrijding van de Sovjetgrenzen van een bepaalde waardeering van iederen reiziger afzonderlijk afhankelijk te maken.

Daartegenover staat het feit, dat een toenemend aantal beampten van den Sovjetstaat naar Duitschland komt. Het zijn grootendeels vertegenwoordigers van technische commissies, die in Duitschland den inkoop van machines e.d. door middel van de Berlijnse handelsvertegenwoordiging moeten voorbereiden. Onder hen bevinden zich zoowel organisatoren van den inkoop als van de productie. Een groot deel van de thermometerfabricage door de huisindustrieelen in en om Ilmenau zou, om slechts een enkel voorbeeld te noemen, heden ten dage door de Russische vertegenwoordigers georganiseerd zijn.

Ook dient men er rekening mede te houden, dat de toestanden in de Sovjetunie nog steeds in hooge mate vlottend zijn gebleven en dat de Russische binnenlandsche politiek een experimenteel karakter draagt, welke een consolideering van de verhoudingen, zooals die in de genoemde verdragen tot uitgangspunt geno-

men wordt, nog niet heeft mogelijk gemaakt. Van een heugelijke ontwikkeling der Duitsch-Russische betrekkingen in de breedte en diepte mag slechts met beperking gesproken worden en waar wij haar vaststellen, is zij vooral daar bemerkbaar, waar de Deutsche Rijksregering haar steun heeft verleend, bijv. door de bekende credietgarantie van 300 millioen Mark, die zij met behulp van de landsregeringen op zich heeft genomen. Van den kant der Sovjetregering kon in het afgelopen jaar sinds het bestaan der verdragen een overeenkomstige, den omvang van het handelsverkeer vergrootende tegemoetkoming niet worden aangehouden. Eerder valt reeds een zekere verstijving in de Russische houding vast te stellen — een koppig streven naar een bepaald doel, dat voorgeeft noch compromissen noch tegemoetkoming te kennen.

II.

De waarschijnlijkheid van zulk een ontwikkeling hebben wij in onze „Erläuterungen zu den deutsch-russischen Verträgen von 1925“ (Verlag Reimar, Hobbing, Berlin 1926) reeds aangeduid, toen wij erop wezen, dat het handelsmonopolie actief, ja agressief werd uitgeoefend (pag. 246). Wij zijn dan ook volstrekt niet verrast. Nu wij de Russische argumenten voor haar politiek voor ons hebben is het destemeeer onze plicht ons daarmee bezig te houden, aangezien een stilzwijgende negatie noch haar zakelijke beteekenis noch de bedoeling van haar voorvechters recht zou doen wedervaren. Overeenkomstig het doel en de richtsnoeren der derde Internationale van het jaar 1920, die voor de Russische communistische partij en via deze voor de Sovjetregering maatgevend zijn, heeft het handelsmonopolie „de tendens, een wereldhuishouding te scheppen volgens een door het proletariaat van alle landen te regelen plan...“

In Februari 1926 omschreef L. B. Kamenew, toen hij voor korten tijd de leiding van het Commissariaat voor den Handel overnam, de beteekenis van het handelsmonopolie door een woord van Lenin: „de handel is in de overgangsvormen van ons socialistisch bouwplan de schakel in de historische keten der gebeurtenissen, die wij als proletarische staat met al onze krachten moeten grijpen... Wanneer wij thans de schakel stevig genoeg vast grijpen, zullen wij ongetwijfeld in de nabije toekomst de geheele keten in onze macht hebben“ (Prawda 1926, No. 32). Met de geheele „keten“ is de beheersching van de politieke ontwikkeling der wereld bedoeld. Wij herkennen hier het onwankelbare doel, dat de Sovjetregering gesteld is. In de zeven jaren, die tijdens het genoemde besluit der derde Internationale zijn verlopen, heeft in de ontwikkeling van de organen van het buitenlandsche handelsmonopolie en daarmee ook in de organisatie van de handelsvertegenwoordigingen in het buitenland een heele reeks van feiten plaats gehad, die ons een inzicht geven in de bewonderenswaardige taaiheid, waarmee de Sovjetregering aan het doel heeft vastgehouden en zich heeft ingespannen, door het beproeven van steeds nieuwe organisatievormen voor het apparaat der handelsvertegenwoordiging in het buitenland, zich in de buitenlandsche politiek het instrument te smeden, dat Lenin als een zoo belangrijke schakel in de keten der historische gebeurtenissen had aangeduid.

De ziel der monopoliegedachte was, na Lenin, de eind 1926 overleden Leo Krassin. Bij hem berustte ook de practische uitvoering. In 1922 toonde hij aan, dat iedere afwijking van het handelsmonopolie... „onverbiddeijk tot de feitelijke terzijdestelling en ontwapening van den Sovjetstaat zou voeren“ (geciteerd door Frumkin): „de buitenlandsche handel is de poort, waardoor de imperialistische en kapitalistische staten het gemakkelijkst in een zwak land kunnen binnendringen, om het economisch te onderwerpen en uit te buiten.“ Zoo uitte Krassin zich ter verdediging van het buitenlandsche handelsmonopolie op de eerste be-

spreking der vertegenwoordigers voor den buitenlandischen handel, toen zich in Moskau stemmen lieten hooren, om het schijnbaar nagestreefde economische resultaat met behulp van tollën en belastingen te bereiken. Tot den organischen opbouw overgaande, zeide hij: „het monopolie van den buitenlandischen handel, beschouwd als een verschijning op zichzelf, vormt een bestanddeel der systematische doorvoering van het aan den Staat brengen der economische functies”. Volgens Krassins opvatting is de *staatshuishouding* als een vorm van hoogere economische ontwikkeling slechts mogelijk in een proletarischen staat. Zij eischt derhalve de samenwerking van de handelsorganisaties, niet alleen met de organen van het plaatselijk bestuur en de genootschappen, doch ook met de coöperaties en met de organisaties der communistische partij. „Wij hebben”, zei Krassins eens tegen buitenlanders, die zijn politiek critiseerden, „het buitenlandische handelsmonopolie opgericht als een sterken wal; wij hebben het noodig voor onze zelfstandige economische ontwikkeling en ter verdediging tegen economische interventies”.

Krassins is derhalve voor den duur van het „tijdvak van den socialistischen opbouw” protectionist. Verheffing van den landbouw, schepping eener nationale industrie en een daarmee overeenstemmend transportwezen is zijn programma. Daarom is hij de grootste tegenstander van Trozky en van iedere goedereninterventie, d.w.z. van iedere poging eerst de Sovjetbewoners met de door hen benoodigde goederen uit het buitenland te verzorgen en vervolgens den Staat uit de opbrengst van deze goederen in het binnenland de middelen te verschaffen, die voor de industrialiseering noodzakelijk zijn. Uitpersing van de boeren door den handel van den Staat! Krassins gaat niet zoover openlijk toe te geven, dat hij streeft naar het scheppen van een zelfgenoegzaam economisch leven voor de Sovjetunie. Dat zou tegenover de buitenlandische credietgevers, een tactische fout zijn. Maar hij kan toch opmerkingen niet onderdrukken, die zijn geheime bedoelingen verraden. „Het monopolie van den buitenlandischen handel scheidt voor alles en daarbij in onaanvechtbaren vorm de economische en commercieele afzondering (obosoblennost) van den Sovjetstaat ten opzichte van de omringende kapitalistische wereld.

Deze ideeën zijn door den dood van Krassins niet onwerkzaam gemaakt. Reeds eerder, in October 1925, had het Centraal Comité van de communistische partij een handleiding uitgegeven, waarin het buitenlandische handelsmonopolie opnieuw als een „hoeksteen van het Sovjetbeheer” en als handhaving van den klassestrijd tegen het imperialisme in de gansche wereld” werd voorgesteld „het kenmerk van de betekenis van het buitenlandische handelsmonopolie door Wlad. I. Lenin”, heet het aan het slot van de handleiding, „als belangrijkste verdedigingsmiddel van den socialistischen opbouw in een economischen strijd tegen een kapitalistische wereld” blijft volledig van kracht, ook voor de eerstvolgende periode. Vastberaden strijd tegen de openlijke en heimelijke sympathieën voor opheffing of verzwakking van het buitenlandische handelsmonopolie van den Staat, die in de laatste instantie door de klein-burgerlijke elementen in ons economisch leven gevoed worden, is noodzakelijk”.

III.

Onder den druk van het geldgebrek, dat chronisch in de Sovjetunie heerscht, heeft Krassins een tijd lang getracht, den buitenlandischen handel door gemengde maatschappijen te laten drijven. Hij wilde daardoor eenerzijds op gemakkelijker wijze aan buitenlandsch crediet komen en anderzijds zijn medearbeiders de mogelijkheid geven „te leeren, hoe men in Europa handel drijft”. Van Russisch standpunt zou het experiment mislukt zijn. Immers, zooals Frumkins vertelt, konden de buitenlandische deelnemers der gemengde maatschappijen zich niet aan de handhaving der Sovjet-

wetten wennen en het geheele werk moest door de Sovjetburgers en Sovjetbeambten verricht worden. Verder hadden de gemengde maatschappijen het nadeel, dat de koerswinsten, die bij den handel gemaakt konden worden, in de eerste plaats ten goede kwamen aan de buitenlanders en eerst in de allerlaatste plaats aan den Sovjetstaat. De gemengde handelmaatschappijen zijn dientengevolge, zooals Frumkins toegeeft, tot onbeduidende organisaties ineengeschrumpeld en spelen geen noemenswaardige rol in het economisch leven van den Sovjetstaat. Bovendien zouden ook binnenlandsche invloeden niet onopgemerkt gebleven zijn. De Regeering zou aan den drang van binnenlandsche organen, zooals trusts en syndicaten, doch ook van enkele bondsrepublieken, hebben toegegeven en in het buitenland bijzondere vertegenwoordigers van eenige groote firma's, bijv. Zentrosojus, Jugustal, Sewerles en van eenige bondsrepublieken hebben ingevoerd. Ook met deze regeling zou men, volgens de verzekering van Frumkins, het monopolie in gevaar hebben gebracht, nog geheel afgezien van het feit, dat de vertegenwoordigingen zeer duur gewerkt zouden hebben en elkander bovendien concurrentie zouden hebben aangedaan.

De Sovjetregeering heeft nu een bijzonder interessanten uitweg uit deze draaikolk gevonden. Krassins — ondersteund door Stomonjakow, den stichter van het stelsel van handelsvertegenwoordigingen in het buitenland en als zoodanig ook door zijn opvolger, den heer Frumkin, zonder afgunst erkend — Krassins heeft, als zwakste punt van zijn gebouw, de mogelijkheid gezien, dat het monopolieapparaat tot Russisch gebied beperkt of binnen de grenzen teruggedreven zou kunnen worden. Hij zegt ergens, dat het beslist noodzakelijk is, *alle handelsoperaties uit Rusland naar het buitenland te verleggen en met het geheele Russische handelsapparaat naar het buitenland te trekken*. Het optreden van buitenlandische kooplieden in het gebied van de Sovjet, bereidt hem zorgen. Hij vergelijkt het met het optreden van factorijen in onbeschaaftde landen, die deze landen zeer snel in koloniën doen verkeeren. Juist wegens deze mogelijkheid moesten de buitenlandische kooplieden ver gehouden worden van de Russische belanghebbenden. Hun overwicht tegenover den Russischen producent van grondstoffen zou te groot zijn, en zou deze spoedig in economische en financieele afhankelijkheid van de buitenlanders brengen. Niet slechts door credietverleening, doch ook door levering van alle mogelijke nuttelooze zaken, waaraan het Russisch economisch leven geen behoefte heeft, zouden de burgers van de Sovjet in afhankelijkheid van het buitenland geraken. Bij een zoodanige ontwikkeling van den handel zouden de grondslagen van den Staat in gevaar worden gebracht, aangezien (bijv. bij de garantie van credieten) niet slechts het roerend eigendom der afzonderlijke Russische staatsburgers, doch ook de grondslagen van het socialisme, nl. de grond, de wouden en andere gesocialiseerde goederen, zouden worden aangetast.

Eerst in den laatsten tijd gelooft de Sovjetregeering, overeenkomstig de bedoelingen van Lenin en Krassins en in verband met de politieke opgaven, die zij te vervullen heeft, het beste type voor de handhaving van het buitenlandische handelsmonopolie te hebben gevonden.

Zooals tot nu toe, zal de handelsvertegenwoordiging in het buitenland regulerend en controleerend werkzaam zijn. De eigenlijke handel zal ook verder door organen van de Gostorgg (staats-handelmaatschappij) gedreven worden. Om rekening te kunnen houden met de veelzijdige behoeften van het binnenland en om de bureaucratie tegen te gaan, zal de handelsvertegenwoordiging verder „gespecialiseerd” worden. De specialiseering is voorbereid door de in- en verkoopafdeelingen van de handelsvertegenwoordiging, die in de toekomst tot een zoo klein mogelijk personeel beperkt zullen worden. In plaats van het tot nu toe per-

manente personeel, zullen ad hoc samengestelde technische commissies werkzaam zijn, die in het gebied van de Sovjetunie onder de controle van het Commissariaat voor den Handel zullen samenkomen. Voor de verlening van opdrachten zullen deze commissies, die gedurende hun werkzaamheden in het buitenland, waarheen zij gestuurd worden, ondergeschikt zijn aan het Commissariaat voor den Handel, de afzonderlijke groote bestellingen in het buitenland onder toezicht van de competente buitenlandsche handelsvertegenwoordiging, doch in technisch opzicht op aanwijzingen van de bestellers, uitvoeren. Men heeft derhalve de bureaucratisch-reguleerende elementen van het monopolie-apparaat ten bate van de praktische behoeften in het binnenland beperkt zonder daarbij buitenlanders te laten medewerken. De commissies zullen bovendien de markt bestudeeren, de productieplaatsen onderzoeken, voeling met de producenten houden enz. De commissies zullen het overbodig maken, dat buitenlandsche leveranten de Sovjetunie afreizen, hun waren aanbieden en voeling met de klanten houden. Waar dit uit praktische overwegingen, zooals bijv. op het oogenblik bij de voorbereiding van den bouw van een groote elektrische centrale aan de stroomversnelling van den Njepper, toch gewenscht is, zullen bepaalde buitenlanders, naar keuze van de Regeering, toegelaten worden. De heer Frumkin legt den nadruk op de voordeelen van deze organisatie, wanneer hij schrijft: „De import- en exportverenigingen, die bij de verschillende afdelingen der handelsvertegenwoordiging geschapen zijn, stemmen overeen met de organisatieplannen van Krassin. Deze organisaties vereischen een groote saamhoorigheid tusschen de desbetreffende gebieden van de industrie en handelsvertegenwoordiging en bezitten daarenboven nog een zekere autonome zelfstandigheid”. Vervolgens critiqueert Frumkin: „Voor het doorvoeren van de raadgevingen van Krassin is nog slechts één ding noodig: de import- en exportverenigingen moeten in het centrum ook inderdaad aan het Commissariaat voor den Handel ondergeschikt zijn, terwijl de bijzondere afdelingen werkelijk afdelingen van de handelsvertegenwoordiging zijn en overeenkomstig het door hen bestreken gebied door de verenigingen moeten worden benut. . . .” Uit het slot van zijn uiteenzettingen vindt Frumkin bolsjewistisch-drastische woorden: „Wij moeten bij onze operaties de elkander weerstrevende belangen der afzonderlijke landen, concerns en firma's, tegen elkander uitspelen, de een tegen den ander ophitsen (woordelijk strawliwaja) en daardoor winnen. Dit is slechts dan mogelijk, wanneer wij onze operaties in het buitenland uitvoeren”. De heer Frumkin is van de kracht van de thans ingeleide hervorming van het buitenlandsche handelsapparaat zoo vast overtuigd, at hij er niet voor terugdeinst, de hoop uit te spreken: „de macht van het apparaat voor den buitenlandschen handel zal zich in de eerstkomende jaren zoo ontwikkelen, dat het diplomatieke corps als een overblijfsel van burgerlijke staten voor den Sovjetstaat niet meer noodig zal zijn.”

Duidelijker kunnen wegen en doel van de handelsvertegenwoordigingen der Sovjetunie door woorden en daden van hun verantwoordelijke leiders moeijlijk worden bekend gemaakt. Eerste étappe: schepping van een zelfgenoegzaam economisch gebied met behulp der kapitalistische wereld en met het front gekeerd tegen deze kapitalistische wereld; tweede étappe: aanwending van de overschotten van het nieuw-georganiseerde economische gebied, om als sterkste firma van de aarde de politieke ontwikkeling der volken beslissend te beïnvloeden.

AANTEKENINGEN.

Jaarrede van den Voorzitter der Nederlandsche Reeders-Vereeniging.

Op de Algemeene Vergadering der Nederlandsche Reeders-Vereeniging op 23 Maart 11. heeft de voorzit-

ter, de heer J. B. van der Houven van Oordt een rede uitgesproken, waaraan het volgende is ontleend:

De invloed van de langdurige kolenstaking op de prijzen in de algemeene vrachtaart is van dien aard geweest dat de tweede helft van het jaar aan die reederijen, welke in staat waren er van te profiteeren, goede verdiensten heeft gebracht. De enkele reeds uitgekomen jaarverslagen van reederijen in de algemeene vrachtaart bevestigen dit, en ik ben er van overtuigd dat ieder onzer zich daarover zal verheugen. De wilde vaart heeft uiterst moeilijke jaren achter den rug, jaren waarin zij meer nog dan de lijnbedrijven in haar bestaan werd bedreigd, en een kort oogenblik van herademing was dus ten volle verdiend.

De vrees dat spoedig na het eindigen der staking de vrachten tot haar vroeger peil zouden terugvallen is tot dusver niet verwezenlijkt. Vermoedelijk voor een deel ten gevolge van de omstandigheid dat gedurende de staking achterstand is ontstaan in het vervoer van andere massa-artikelen dan kolen, hebben de vrachten zich in de eerste maanden van het loopende jaar ver wonderlijk goed kunnen handhaven. Ook dit is een reden tot dankbaarheid.

Toch zou ik voor al te groot optimisme willen waarschuwen, want tegenover de verhoogde vrachten staan andere factoren, die op het netto-overschot der reizen van zeer nadeeligen invloed zijn. Trouwens zelfs van die verhoogde vrachten make men zich geen overdreven voorstelling, want als men het jaar 1926 als geheel beschouwt, blijkt dat het vrachtindexcijfer niet hooger is dan 109.68 (1913 — 100), wat weliswaar hooger was dan 1925 met 102.22, maar lager dan 1924 met 113.44 en juist even hoog als 1923 met 109.69. Heeft men bezwaar tegen deze vergelijking omdat 1926 in verband met de kolenstaking statistisch niet goed vergelijkbaar is, dan neme men Januari 1927 met 118.59 tegenover Januari 1925 met 114.49, Januari 1924 met 117.11 en Januari 1923 met 114.05; of wel Februari 1927 met 120.54 tegenover 115.96, 123.78 en 112.73 in de overeenkomstige maand van 1925, 1924 en 1923. Deze cijfers doen genoegzaam zien dat wij van een boom-periode nog ver af zijn.

En dit vooral als men rekening houdt met de evenbedoelde nadeelige factoren, als hoedanig ik nauwelijks behoef aan te wijzen de verhoogde kolenprijzen en de verhoogde assurantieprijzen, die betaald moeten worden, terwyl de personeelskosten, de havenkosten en de sociale lasten nog altijd op een onevenredig hoog peil blijven staan. Houdt men daarbij voor oogen, dat ten slotte de thans geldende vrachtprijzen, maar weinig hooger zijn dan die van vóór den oorlog, dan is het duidelijk dat de kansen op een loonend bedrijf toch altijd nog zeer problematiek blijven.

Optimisten hebben uit de snelle stijging van de vrachten ten gevolge van de staking, de conclusie getrokken dat daardoor toch wel is aangetoond, dat het beweerde surplus aan scheepsruimte toch eigenlijk een fabel is. Ik betwijfel of deze conclusie wel gewettigd is, want men vergete niet, dat de groote vraag naar vervoersruimte in de tweede helft van 1926 uitsluitend betrof schepen voor de algemeene vrachtaart, welke aantal uiteraard min of meer beperkt is, en bovendien dat, wanneer plotseling een dergelijke groote vraag ontstaat, het geruimen tijd duurt voordat de vereischte tonnagen beschikbaar is op het terrein waar zij noodig is. De stijging der vrachten is dus zeer wel verklaarbaar ook al blijft men van oordeel, dat er meer schepen zijn, dan de toestand van den wereldhandel voor het oogenblik behoeft en dus wettigt.

Voor de lijnbedrijven zijn de gevolgen van de staking van veel minder ingrijpende betekenis geweest, al mag gelukkig geconstateerd worden dat ook hier in vele gevallen eenige verbetering valt waar te nemen.

Onder de belangrijke gebeurtenissen van het afgelopen jaar behoort ongetwijfeld in de eerste plaats genoemd te worden de totstandkoming van het, sedert ook reeds in werking getreden, nieuwe wetrecht. Dit is niet alleen een belangrijke maar ook een gelukkige gebeurtenis. Ons wetrecht was verouderd en, al is in de nieuwe wetgeving volstrekt niet alles geregeld overeenkomstig onze wenschen, zoo moet toch ten volle en met waardeering erkend worden, dat de thans ingevoerde wet zeer veel goeds bevat en ons gebracht heeft een met moderne eischen rekening houdenden grondslag voor ons bedrijf.

Op twee onderwerpen zou ik overigens in dit verband nog Uwe aandacht willen vestigen, n.l. de z.g. Hague Rules en de regeling van de reedersaansprakelijkheid.

Wat de Hague Rules betreft is het toe te juichen, dat de wet ten slotte zoodanig is ingericht dat zij de toe-

passing van de Hague Rules zoowel voor vervoer van als naar Nederland toelaat, maar daarmee kan niet worden volstaan om te bereiken, wat wij als einddoel altijd hebben voorgestaan, het verkrijgen van een uniform vervoersrecht voor de verschillende zeevarende natiën. Het blijft dus te hopen, dat de Regeering niet de wenschelijkheid zal uit het oog verliezen om, rekening houdende met wat in de ons omringende landen geschiedt, te goeder tijd over te gaan tot ratificatie van de op de Hague Rules betrekking hebbende Brusselsche Conventie van 1923. Deze opmerking wint aan kracht door het feit, dat juist in de Vereenigde Staten van Amerika een wetsontwerp bij den Senaat is ahangig gemaakt tot ratificatie van de evengenoemde Conventie.

Ten aanzien van de Conventie in zake de reedersaansprakelijkheid, zal U uit het Verslag hebben gezien, dat de Regeering meent ten deze een afwachtende houding te moeten aannemen. Het zal goed zijn, dat de Internationale Reedersgemeenschap telkens, wanneer dit pas geeft, de aandacht der respectieve Regeeringen op deze zaak vestigt, want het blijft van zeer groot belang dat deze Conventie ten slotte algemeen worde aanvaard.

Een van de onderwerpen die gedurende het afgelopen jaar veel aandacht hebben gevestigd, is de voorbereiding van de aanstaande herziening van de internationale voorschriften in zake de Radiotelegrafie.

Het ligt allerminst in mijn bedoeling deze quaestie hier in onderdeelen te bespreken, maar er is één groot vraagstuk van praktische betekenis waarvoor ik Uwe bijzondere aandacht zou willen vragen. Het betreft de vraag, welke taak aan gewone vrachtschepen, zoowel die van de lijnen als die van de algemeene vrachtvaart, in het belang van de veiligheid moet worden opgelegd. Er zijn daarbij twee stelsels: het eene wil dat gewone vrachtschepen kunnen volstaan met enkel voor zichzelf te zorgen (dus geen enkele luisterplicht); het andere stelsel wil, dat ook gewone vrachtschepen gedurende bepaalde perioden bereikbaar moeten zijn voor in nood verkeerende schepen (beperkte luisterplicht dus).

De keus tusschen deze beide stelsels hangt af van allerlei vragen, als bijv.: of de algemeene veiligheid ter zee al dan niet voldoende verzekerd is indien de gewone vrachtschepen, dat is de overgrootste meerderheid, niet te hulp kunnen worden geroepen; voorts of gewone vrachtschepen al of niet van nut kunnen zijn voor het verlenen van hulp aan andere schepen, met name passagiersschepen met een groot aantal opvarenden; voorts ook of een eisch aan gewone vrachtschepen om zoodanig personeel te varen dat zij met terdaad gedurende bepaalde perioden luisteren kunnen, uit economisch oogpunt mag gesteld worden, m.a.w. of de kosten daarvan niet te bezwaarlijk zouden zijn.

Ik acht mij niet bevoegd hier een stellig antwoord op deze vragen te geven, al wil ik niet verheelen, dat naar mijn persoonlijke overtuiging slechts op grond van zeer overwegende redenen genoeg genomen zou mogen worden met een regeling, waarbij een schip met bemanning en lading zou te gronde gaan, terwijl hulp verleend had kunnen worden indien de in de nabijheid zijnde en van radio voorziene schepen het noodsein maar hadden gehoord of kunnen hooren.

Wij zullen eerlang te dezen opzichte een bepaald standpunt moeten innemen. Het is mijne bedoeling met deze enkele opmerkingen Uwe aandacht te vestigen op het belang dier beslissing, welke eerst haar betekenis zal verliezen wanneer kan worden overgegaan tot de invoering van een automatisch alarmsignaal.

Op internationaal gebied is in het afgelopen jaar belangrijk werk verricht. Ik herinner aan de in April te Londen gehouden vergadering van de International Shipping Conference, waar, in een atmosfeer van cordiale samenwerking, ongeveer alle actueele vraagstukken op scheepvaartgebied werden behandeld, en waar o.m. een eerste stap werd gezet op den weg naar vereenvoudiging van de internationale behandeling van scheepvaartzaken. De Chamber of Shipping of the United Kingdom, welke voortreffelijke organisatie ons bij die gelegenheid andermaal trof, heeft sedert dien haar vijftigjarig feest gevierd, en dit is mij een welkome aanleiding om hier uitdrukking te geven aan onze groote waardeering voor hetgeen dit lichaam met zijn uitnemenden staf, verricht en tot stand brengt als centrum van de internationale behartiging der reedersbelangen.

Ik kan hier uit den aard der zaak niet alle onderwerpen, welke de International Shipping Conference heeft behandeld, de revue laten passeeren. Er is echter reden om

op één punt in het bijzonder de aandacht te vestigen, n.l. de op deze conferentie duidelijk uitgesproken zienswijze, dat het voorloopig nog een onbegonnen werk is om in zake scheepvaart en met name veiligheid een voor alle landen geldende uniforme wetgeving tot stand te brengen, en dat het daarom veel verstandiger is om te streven naar wederzijdsche erkenning van elkaars certificaten indien de grondslagen der resp. wetgevingen met elkaar overeenkomen, ook al zijn er in de uitwerking der details verschillen.

Waar deze opvatting, met bevestiging van een reeds in 1924 uitgesproken wensch, ter conferentie algemeen aanvaard werd, bestaat er m.i. geen grond voor de in een oulans in een artikel getiteld „Nieuwe richtlijnen voor internationale scheepvaartwetgeving“¹⁾ betoogde noodzakelijkheid voor de kleinere zeevarende mogendheden om gemeenschappelijk front te maken tegen een bij de groote mogendheden onderstelde opvatting van tegenovergestelde strekking.

Met verwondering heb ik ook kennis genomen van de in datzelfde artikel uitgesproken meening als zouden bij sommige landen grieven bestaan tegen de wijze van stemming op de internationale scheepvaartcongressen, in dien zin dat de andere landen door Engeland met zijn Dominions zouden worden overstemd. Wie den gang van zaken op deze congressen kent, weet voldoende dat hier een misverstand in het spel moet zijn.

Op internationaal terrein kan hier eveneens met voldoende melding gemaakt worden van de totstandkoming in het afgelopen jaar van de nieuwe sanitaire conventie, die, mede dank zij een te waardeeren contact tusschen het officieele element en de vertegenwoordigers van de belangen der scheepvaart beschouwd mag worden als een bevredigend compromis tusschen de uiteenloopende eischen en verlangens, zoodat aller belang gebaat zal worden door een spoedige en algemeene ratificatie.

Over de U uit het Verslag bekende resultaten van de beide in 1926 te Genève gehouden Internationale Arbeids-Conferenties zal ik ditmaal niet uitweiden. Die resultaten zijn onbevredigend, maar nog onbevredigender is de indruk, dien de loop van zaken op die Conferenties heeft achtergelaten bij hen, die ze bijwoonden. Steeds sterker wordt het gevoel, dat langs den voor het Internationaal Arbeidsbureau voorgeschreven weg nimmer goede resultaten zullen te bereiken zijn, al was het alleen omdat de verhoudingen waaronder op die Conferenties de verschillende groepen moeten samenwerken, geen juiste grondslag vormen voor het verkrijgen van regelingen, die algemeen als billijk en rechtvaardig erkend zullen worden. Of bij een anderen opzet — meer in den geest van de voor neutrale onderwerpen bij den Volkenbond gevolgde werkwijze — een beter succes zou verzekerd zijn, is bij voorbaat niet te zeggen. Mijns inziens ware dat ernstig te overwegen, want zooals het nu gaat komt men niet verder dan de vaststelling op papier van een groot aantal uniforme sociale regelingen, die noch geratificeerd noch ingevoerd worden, en waardoor ten slotte verbittering in stede van sociale vrede wordt gekweekt.

Van de desiderata, die ik verleden jaar opnoemde, zijn sedert dien verscheidene geheel of ten deele in vervulling gegaan. Ten aanzien van de voorkoming van dubbele belasting werd een stap voorwaarts gedaan. Omtrent een regeling in zake de verstekelingen aan boord trad de Regeering met ons in overleg. Met voldoende kan voorts worden vermeld, dat de belangrijke conventies aangaande het internationaal regime van zeehavens (vlagbevoegdrecht), en betreffende de Immunitet van Staatsschepen eerlang aan de goedkeuring van het Parlement zullen worden onderworpen.

Daartegenover kan ik niet zonder leedwezen releveeren, dat in het afgelopen jaar de afzonderlijke afdeling Scheepvaart bij het Departement van Waterstaat is opgeheven. Sedert dien is de behartiging der scheepvaart-aangelegenheden ondergebracht bij de afdeling Vervoer en Mijnwezen. Met dankbaarheid voeg ik daar dadelijk bij dat het Hoofd dezer afdeling met groote belangstelling deze uitbreiding van zijn taak is tegemoet getreden, maar toch vraag ik mij af, of het goed gezien was, terwille van een vrij onbetekenende bezuiniging, de afzonderlijke afdeling scheepvaart te doen verdwijnen, die toch in een land met een koopvaardijvloot van bijna 2,5 miljoen bruto ton werkelijk wel reden van bestaan heeft. Wilde men bezuiniging dan ware dat doel naar mijn persoonlijke meening beter bereikt door de functiën van Hoofdinspecteur voor de

¹⁾ E.-S. B. van 2 Maart 1927, pagina 190 e.v. [Red.]

Scheepvaart en Chef der betrokken Departementsafdeeling in één persoon te vereenigen, waardoor tevens organiek een toestand zou zijn verkregen, die elders bewezen heeft doelmatig te zijn.

Een andere wijziging in de Departementale organisatie, welke wel is waar nog niet doorgevoerd, maar dan toch met nadruk aangekondigd is, betreft de overbrenging van het Loodswezen van het Departement van Marine naar dat van Waterstaat. Dit voorname vervult ons met bezorgdheid, omdat wij overtuigd zijn dat de overbrenging van het Loodswezen dezen dienst wel kan schaden, doch nooit verbeteren. Het Loodswezen werkt voortreffelijk en het ware ernstig te betreuren indien de Regeering maatregelen zou gaan nemen, welke onvermijdelijk het gevaar in zich dragen van vroegere of latere principiële wijzigingen waardoor deze uitnemende dienst zou worden ontvriicht. De overbrenging zou bovendien noodzakelijk tot verhooging van uitgaven en uitbreiding van personele en materiele hulpmiddelen leiden, als direct gevolg van de opheffing van de thans bestaande organieke en innige samenwerking van den Dienst van het Loodswezen met de andere onderdeelen van het Marindepartement.

Belangrijke onderwerpen op het gebied der scheepvaart komen in behandeling op de in Mei te houden Economische Volkenbondconferentie. Ik noem: Vlagbevoorrchtting, Staatsvloten en Immunitet van Staatschepen, Scheepvaartsubsidies, Dubbele Belasting, Emigratie in verband met Vlagbevoorrchtting, Sanitaire voorschriften, Douaneregelingen in haar verband met de scheepvaart, Veiligheid ter Zee, alsmede de Scheepvaart op den Donau. In het uitvoerig rapport, dat de Internationale Kamer van Koophandel ten behoeve van de Economische Conferentie heeft samengesteld, en waaraan door verschillende voraanstaande Nederlanders is medegewerkt, zijn ten aanzien van al deze onderwerpen wenschen en aanbevelingen uitgesproken, en wanneer daaraan te Genève de noodige aandacht wordt geschonken, kunnen onze belangen daarbij slechts gebaat zijn. Ook afgezien van de zooveen genoemde speciale onderwerpen heeft trouwens het scheepvaartbedrijf uit den aard der zaak in de hoogste mate belang bij het door de Economische Conferentie beoogde doel: wegneming van de beletselen, die aan een economische opleving in den weg staan.

Andere landen, zoals Engeland en België, hebben dan ook in hunne delegaties naar Genève bekende deskundigen uit de scheepvaartwereld opgenomen, doch onze Regeering heeft daartoe kennelijk geen aanleiding gevonden, wat m.i. jammer is, omdat dit onwillekeurig moet doen denken, dat de toch inderdaad groote betekenis van de scheepvaartnijverheid voor ons land, niet altijd voldoende wordt erkend. Het heeft mij trouwens wel meer getroffen, dat vertegenwoordigers van het scheepvaartbedrijf zelden of nooit worden geroepen om mede te werken ter voorlichting van de Regeering in economische vraagstukken. Als voorbeeld uit den laatsten tijd noem ik de Commissie in zake de Economische voorlichting; ook daarin is geen reeder opgenomen, ondanks het feit, dat de scheepvaart bij onze economische voorlichting het grootste belang heeft en ondanks het feit, dat door onze in alle oorden der wereld komende geregelde lijnen zooveel pioniersarbeid wordt verricht op het gebied van economische verkenning en als wegbereiders voor onzen handel.

MAANDCIJFERS.

RIJKSPPOSTSPARBANK.

FEBRUARI	1925	1926	1927
Inlagen	f 11.225.203	f 11.890.028	f 12.295.414
Terugbetalingen ...	„ 9.905.318	„ 9.722.084	„ 10.086.183
Tegood der inleggers op ultimo	„ 301.283.816	„ 307.563.906	„ 316.446.003
Nom. bedr. der uitst. staatschuldboekjes op ultimo	„ 43.380.450	„ 42.157.650	„ 42.031.000
Spaarbankboekjes: Aantal nieuw uitgegeven	11.688	11.803	12.344
Aantal geheel afbetaald	7.849	7.471	7.462
Aantal in omloop op ultimo	1.978.182	1.997.219	2.028.535

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.

BANKDISCONTO'S.

Ned. Disc. Wissels. 3½	3 Oct. '25	Zwits. Nat. Bk. 3½	22 Oct. '25
Bel. Binn. Eff. 4½	3 Feb. '27	N. Bk. v. Denem. 5	24 Juni '26
Vrsch. in R.C. 5½	3 Feb. '27	Zweedsche Rbk 4½	8 Oct. '25
Javasche Bank ... 4	14 Juli '26	Bank v. Noorw. 4½	26 Oct. '26
Bank van Engeland 5	3 Dec. '25	Bk. v. Tsjecho-Duitsche Rijksbank 5	11 Jan. '27
Bank v. Frankrijk. 5½	3 Feb. '27	N. Bk. v. O'rijk. 6	4 Feb. '27
Belgische Nat. Bnk. 6	9 Feb. '27	N. Bk. v. Hong. 6	25 Aug. '26
Fed. Res. Bank N.Y. 4	12 Aug. '26	Bank v. Italië. 7	17 Juni '25
Bank van Spanje. 5	23 Mrt. '23	Z.-Afr. Res. bnk 5½	

OPEN MARKT.

	1927				1926	1925	1914
	26 Mrt.	21/26 Maart	14/19 Maart	7/12 Maart	22/27 Maart	23/28 Maart	20/24 Juli
Amsterdam Partic. disc. Prolong.	37/16-1/2 3/2	37/16-1/2 3/4-3/4	37/16-3/8 3/2-3/4	37/16-3/16 3/4-3/4	23/4-7/8 23/4-3/4	21/4-3/4 21/4-3/4	31/8-3/16 21/4-3/4
Londen Daggeld .. Partic. disc.	3/4-4 45/16-3/8	3/4-5 45/16-3/8	3/4-5 45/16-3/8	3/4-5 41/4-3/8	3/4-4 1/2 45/16-7/16	3/4-4 45/16-7/16	13/4-2 21/4-3/4
Berlijn Daggeld .. Partic. disc.	2-5 30-55 d... 56-90 d...	2-5 43/4 41/2	2 1/2-5 1/2 45/8-3/8 4 1/2	3-7 45/8-3/4 4 1/2	4-6 5 5	— — —	— — 2 1/8-1/2
Warenwechsel	47/8-5	47/8-5	47/8-5	47/8-5	6-1/2	—	—
New York Call money Partic. disc.	4 1/2-3/4 3/4	4-3/4 3/4	3 1/2-4 1/4 3/4	4-1/4 3/4	4 1/2-5 1/4 3/4	4-5 1/4 3/8	13/4-2 1/2 —

1) Call money-koers van 25 Maart en daaraan voorafgaande weken t/m Vrijdag.

WISSELKOERSEN.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	New York **)	Londen *)	Berlijn *)	Parijs *)	Brussel *)	Batavia 1)
22 Maart 1927	2.49 7/8	12.13 1/2	59.29	9.78 1/2	34.74	100 1/16
23 „ 1927	2.49 7/8	12.13 1/2	59.30	9.79	34.74	100 1/16
24 „ 1927	2.49 7/8	12.13 1/2	59.31	9.79	34.73 1/2	100 1/16
25 „ 1927	2.49 15/16	12.13 1/2	59.30	9.79	34.73 1/2	100 1/16
26 „ 1927	—	12 14 1/16	59.27 1/2	9.79	34.73 1/2	100 1/16
28 „ 1927	2.49 15/16	12 14 1/16	59.27 1/2	9.79	34.74	100 1/16
Laagsted. w. 1)	2.49 13/16	12.13 1/2	59.25	9.77	34.72	100
Hoogste d. w. 1)	2.50	12.14 1/16	59.32 1/2	9.80	34.76	100 3/16
21 Maart 1927	2.49 7/8	12.13 1/2	59.29	9.78 1/2	34.74	100 1/16
14 „ 1927	2.49 15/16	12.12 7/8	59.30	9.78	34.75	100 1/16
Muntpariteit	2.48 3/4	12.10 3/4	59.26	48.—	34.59	100

Data	Zwitserland *)	Weenen *)	Praag 1)	Boekarest 1)	Milaan **)	Madrid **)
22 Maart 1927	48.06	35.20	7.40	1.50	11.39 1/2	44.04
23 „ 1927	48.06	35.20	7.40	1.50	11.50	44.50
24 „ 1927	48.06	35.20	7.40	1.52 1/2	11.49	44.70
25 „ 1927	48.09	35.20	7.40	1.62 1/2	11.42 1/2	44.53 1/2
26 „ 1927	48.09	35.20	7.40	1.62 1/2	—	—
28 „ 1927	48.09	35.20	7.40	1.70	11.49	45.—
Laagste d. w. 1)	48.03	35.15	7.39	1.45	11.30	43.80
Hoogste d. w. 1)	48.10	35.25	7.42	1.75	11.55	45.25
21 Maart 1927	48.06 1/2	35.20	7.40	1.51	11.24 1/2	43.79
14 „ 1927	48.10	35.20	7.40	1.52 1/2	11.26	43.36
Muntpariteit	48.—	35.—	7.40	48.—	48.—	48.—

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Oslo *)	Helsingfors 1)	Buenos Aires 1)	Montreal 1)
22 Maart 1927	66.95	66.65	65.25	6.30	105 1/2	2.49 1/2
23 „ 1927	66.95	66.65	65.25	6.30	105 1/2	2.49 1/2
24 „ 1927	66.95	66.65	65.25	6.30	105 1/2	2.49 1/2
25 „ 1927	66.95	66.65	65.25	6.30	105 1/2	2.49 1/2
26 „ 1927	66.97 1/2	66.67 1/2	65.22 1/2	6.30	105 1/2	2.50
28 „ 1927	66.97 1/2	66.67 1/2	65.17 1/2	6.30	105 1/2	2.50
Laagste d. w. 1)	66.85	66.55	65.10	6.28	105 1/2	2.49 1/8
Hoogste d. w. 1)	66.97 1/2	66.70	65.30	6.32	105 1/2	2.50 1/4
21 Maart 1927	66.92 1/2	66.65	65.25	6.30	105 1/2	2.49 1/8
14 „ 1927	66.90	66.60	65.37 1/2	6.30	105 1/2	2.49 1/8
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	6.26 1/2	105 1/8	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave.

2) Wettelijk gestabiliseerd tusschen 7.53 1/16 en 7.21 1/2.

In het eerste nummer van iedere maand komt een overzicht voor van een aantal niet wekelijks opgenomen wisselkoersen.

KOERSEN TE NEW YORK. (Cable).

Data	Londen (\$ per £)	Parijs (\$ p. 100 fr.)	Berlijn (\$ p. 100 Mk.)	Amsterdam (\$ p. 100 gld.)
22 Maart 1927	4,85 ⁵ / ₈	3,91 ¹ / ₂	23,73	40,01 ³ / ₄
23 " 1927	4,85 ⁵ / ₈	3,91 ¹ / ₂	23,73 ³ / ₄	40,01 ³ / ₄
24 " 1927	4,85 ¹¹ / ₁₆	3,91 ³ / ₄	23,73 ³ / ₄	40,01
25 " 1927	4,85 ⁵ / ₈	3,91 ¹ / ₂	23,72 ³ / ₄	40,01 ³ / ₄
26 " 1927	4,85 ⁵ / ₈	3,91 ¹ / ₂	23,71 ³ / ₄	40,01
28 " 1927	4,85 ⁵ / ₈	3,91 ¹ / ₂	23,71 ³ / ₄	40,01
29 Maart 1926	4,86 ⁵ / ₁₆	3,41	23,80	40,08
Muntpariteit ..	4,8667	19,30	23,81 ³ / ₄	40 ⁹ / ₁₆

KOERSEN TE LONDEN.

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	12 Mrt. 1927	19 Mrt. 1927	21/26 Maart 1927 Laagste	26 Mrt. 1927 Hoogste
Alexandrië ..	Piast. p. £	97 ³ / ₄	97 ³ / ₄	97 ⁷ / ₁₆	97 ⁹ / ₁₆
Athene	Dr. p. £	376 ¹ / ₂	376 ¹ / ₂	374	378
Bangkok ...	Sh. p. tical	1/10 ⁵ / ₈	1/10 ⁵ / ₈	1/10 ⁵ / ₈	1/10 ⁵ / ₈
Budapest ...	Pen. p. £	27.78	27.82 ¹ / ₂	27.80	27.86
B. Aires ¹⁾ ..	d. p. \$	47 ¹ / ₁₆	47 ¹ / ₁₆	47 ¹ / ₁₆	47 ⁵ / ₁₆
Calcutta	Sh. p. rup.	1/5 ³ / ₁₆	1/5 ³ / ₁₆	1/5 ³ / ₁₆	1/6
Constantin ..	Piast. p. £	962 ¹ / ₂	967 ¹ / ₂	960	975
Hongkong ..	Sh. p. \$	1/11 ¹ / ₂	1/11 ¹ / ₂	1/11 ¹ / ₂	2/0 ⁷ / ₁₆
Kobe	Sh. p. yen	2/0 ⁹ / ₁₆	2/0 ⁹ / ₁₆	2/0 ⁹ / ₁₆	2/0 ⁶ / ₁₆
Lissabon ¹⁾ ..	d. per Esc.	217 ³ / ₃₂	217 ³ / ₃₂	217 ³ / ₃₂	217 ³ / ₃₂
Mexico	d. per \$	24	24	23	25
Montevideo ¹⁾	d. per \$	50	50	49 ¹ / ₄	50 ³ / ₈
Montreal ¹⁾ ..	\$ per £	4.86 ³ / ₃₂	4.85 ¹ / ₁₆	4.85 ⁵ / ₁₆	4.85 ⁷ / ₁₆
R.d. Janeiro ¹⁾	d. per Mil.	5 ⁷ / ₈	5 ⁵ / ₈	5 ⁷ / ₈	5 ⁵ / ₈
Shanghai ...	Sh. p. tael	2/5 ⁷ / ₈	2/5 ²¹ / ₃₂	2/5 ⁵ / ₈	2/6 ¹ / ₂
Singapore ...	id. p. \$	2/3 ³ / ₈	2/3 ³ / ₈	2/3 ³ / ₈	2/3 ³ / ₈
Valparaiso ¹⁾	\$ p. £	39.87	39.72	39.66	39.71
Warschau ..	Zl. p. £	43 ³ / ₄	43 ³ / ₄	43	44

1) Telegrafisch transfert. 2) 90 dg.

ZILVERPRIJS

GOUDPRIJS³⁾

Londen ¹⁾	N.York ²⁾	Londen
21 Maart 1927..	25 ⁵ / ₈	84/11 ³ / ₄
22 " 1927..	25 ⁷ / ₁₆	84/10 ³ / ₄
23 " 1927..	25 ⁷ / ₁₆	84/11 ³ / ₄
24 " 1927..	25 ¹ / ₈	84/11 ³ / ₄
25 " 1927..	25 ¹¹ / ₁₆	84/11 ³ / ₄
26 " 1927..	25 ¹¹ / ₁₆	84/11 ³ / ₄
27 Maart 1926..	30 ³ / ₄	84/10 ³ / ₄
20 Juli 1914..	24 ¹ / ₁₆	84/11

1) in pence p. oz. stand. 2) Foreign silver in \$c. p. oz. fine. 3) in sh. p. oz. fine

STAND VAN 'S RIJKS KAS.

De Minister van Financiën maakt bekend:

Vorderingen.	15 Maart 1927	23 Maart 1927
Saldo bij de Nederlandsche Bank...	f 21.832.795,59	f 27.156.465,95
Saldo b. d. Bank voor Ned. Gemeenten	" 1.726.899,61	" 3.513.106,58
Voorschot op ult. Febr. 1927 aan de gemeenten op voor haar door de Rijks-administratie te heffen gemeentelijke inkomstenbelasting en opentoon op de Rijksinkomsten belasting.....	" 45.115.333,12	" 45.115.333,12
Voorschotten aan de koloniën.....	" 3.976.444,16	" 5.869.708,23
Kasvoord. weg. creditverstr. a/h. buitenl. Daggeldleeningen tegen onderpand van Staatsschuldbrieven.....	" 21.700.000,—	" 16.000.000,—
Saldo der postrekeningen van Rijks-comptabelen.....	" 14.237.650,78	" 17.546.787,34
Vordering op het Staatsbedrijf der P., T. en T. ²⁾	" —	" —
Id. op andere Staatsbedrijven ²⁾	" 1.985.348,03	" 2.265.348,03
Verplichtingen.		
Voorschot door de Nederl. Bank....	—	—
Schatkistbiljetten in omloop ¹⁾	f 111.356.000,—	f 111.356.000,—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 28.330.000,—	" 28.330.000,—
Waarvan direct bij de Ned. Bank ..	—	—
Zilverbons in omloop.....	" 11.910.839,—	" 11.935.507,50
Schuld a. d. Bank v. Ned. Gemeenten ²⁾ ..	—	—
Id. a. h. Alg. Burg. Pensioenfond ²⁾ ..	" 6.466.871,88	" 6.436.741,51
Id. a. h. Staatsbedrijf d. P., T. en T. ²⁾ ..	" 34.869.849,81	" 26.053.383,64
Id. aan andere Staatsbedrijven ²⁾	" 670.000,—	" 620.000,—
Id. aan diverse instellingen ²⁾	" 35.330.081,56	" 35.315.958,21

1) Waarvan f 12.056.000 vervalende op 1 Juli 1929.
2) In regk.-crt. met 's Rijks Schatkist.

NEDERLANDSCH-INDISCHE VLOTTENDE SCHULD.

	19 Mrt. 1927	26 Mrt. 1927
Vorderingen:		
Saldo bij 's Rijks kas	f 5.955.000,—	f 5.500.000,—
Saldo bij de Javasche Bank	" 5.723.000,—	" 5.668.000,—
Verplichtingen:		
Voorschot uit 's Rijks kas aan N.-Indië	—	—
Voorschot Javasche Bank aan N.-Indië	—	—
Schatkistpromessen in omloop.....	" 200.000,—	" 200.000,—
Muntbiljetten in omloop.....	" 30.818.000,—	" 30.358.000,—
Schuld aan het Ned.-Ind. Muntfonds...	" 3.744.000,—	" 3.744.000,—
Idem aan de Ned.-Ind. Postspaarbank.	" 1.314.000,—	" 1.286.000,—

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 28 Maart 1927.

	Activa.	
Binnenl. Wis-sels, Prom., enz. in disc.	Hfdbk. f 68.393.007,77 Bijbnk. " 9.770.399,68 Ag.sch. " 16.973.680,70	f 95.137.088,15
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 146.550.418,—	—
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.	—	146.550.418,—
Beleeningen incl. vrsch. in rek.-crt. op onderp.	Hfdbk. f 47.239.981,13 Bijbnk. " 10.536.810,10 Ag.sch. " 73.877.533,98	f 131.654.325,21
Op Effecten.....	f 127.894.225,21	—
Op Goederen en Spec.	3.760.100,—	131.654.325,21
Voorschotten a. h. Rijk	—	—
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 59.669.130,— Muntmat., Goud .. " 359.049.498,15	f 418.718.628,15
Munt, Zilver, enz.	" 28.071.059,88	—
Muntmat., Zilver ..	—	446.789.687,83
Effecten	Belegging Res.fonds. f 7.043.981,68 id. van 1/8 v. h. kapit. " 3.996.941,20	11.040.922,88
Gebouwen en Meub. der Bank	—	5.142.000,—
Diverse rekeningen	—	49.740.988,13
		f 886.055.430,20
Passiva.		
Kapitaal.....	f 20.000.000,—	—
Reservefond ^s	" 7.047.731,06	—
Bijzondere reserve.....	" 8.800.000,—	—
Bankbiljetten in omloop.....	" 782.202.910,—	—
Bankassigatiën in omloop.....	" 619.098,49	—
Rek.-Cour. f Het Rijk	f 29.940.277,65	—
saldo's: f Anderen	" 20.920.898,06	50.861.175,71
Diverse rekeningen	—	16.524.514,94
		f 886.055.430,20

Beschikbaar metaalsaldo f 279.468.617,06
Op de basis van 1/8 metaaldekking.... " 112.731.880,22
Minder bedrag aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is. " 1.397.342.585,—

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud		Circulatie	Andere opeischb. schulden	Beschikk. Metaal-saldo	Dek-kings perc.
	Munt	Muntmat.				
28 Mrt. '27	59.669	359.049	782.203	51.480	279.469	53
21 " '27	59.839	359.049	780.217	58.445	278.532	53
14 " '27	59.891	359.055	795.409	44.724	278.099	53
7 " '27	59.967	353.967	806.138	34.459	272.969	53
28 Febr. '27	60.058	353.964	814.156	31.744	272.394	52
21 " '27	60.197	353.961	785.460	39.782	276.949	54
29 Mrt. '26	56.910	372.274	921.005	35.633	283.222	53
25 Juli '14	65.703	96.410	310.437	6.198	43.521 ¹⁾	54

Data	Totaal bedrag disconto's	Schatkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Papier op het buitenl.	Diverse rekeningen ²⁾
28 Mrt. 1927	95.137	—	131.654	146.550	49.741
21 " 1927	98.666	—	129.873	146.400	52.536
14 " 1927	98.631	—	130.502	146.247	53.374
7 " 1927	105.779	—	132.457	143.636	52.221
28 Febr. 1927	101.677	—	141.090	141.111	54.732
21 " 1927	93.501	—	128.311	136.706	58.838
29 Mrt. 1926	71.680	2.000	137.200	176.795	43.972
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	20.188	509

1) Op de basis van 1/8 metaaldekking. 2) Sluitpost activa.

SURINAAMSCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Discont.	Div. rekeningen ¹⁾
26 Febr. 1927..	1.000	1.497	545	963	499
19 " 1927..	1.001	1.418	523	957	517
12 " 1927..	1.000	1.444	481	970	436
5 " 1927..	1.000	1.582	548	963	476
29 Jan. 1927..	1.026	1.491	518	973	444
27 Febr. 1926..	1.005	1.757	622	935	325
5 Juli 1914..	645	1.100	560	735	396

1) Sluitpost der activa.

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegrafisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Circulatie	Andere opeitsch. schulden	Beschikb. metaal-saldo
19 Mrt. 1927	222.200		306.100	45.200	151.940
12 „ 1927	221.900		309.600	44.000	151.180
5 „ 1927	226.800		306.900	57.000	154.020
26 Feb. 1927	195.402	30.447	305.205	58.457	154.038
19 „ 1927	195.494	29.891	307.542	61.647	152.345
12 „ 1927	195.479	30.012	314.325	62.123	151.024
5 „ 1927	195.929	30.150	313.828	66.552	150.848
20 Mrt. 1926	202.100	39.603	330.420	56.182	164.947
21 Mrt. 1925	133.924	50.980	273.299	56.214	119.837
25 Juli 1914	22.057	31.907	110.172	12.634	4.842 ¹⁾

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalb.	Beleeningen	Diverse rekeningen ¹⁾	Dek-kings-percentage
19 Mrt. 1927		118.300		***	63
12 „ 1927		120.100		***	63
5 „ 1927		121.500		***	62
26 Feb. 1927	13.296	19.442	72.086	39.587	62
19 „ 1927	13.116	21.117	74.151	42.104	61
12 „ 1927	13.049	20.758	78.501	45.026	60
5 „ 1927	12.820	20.443	76.752	50.533	59
20 Mrt. 1926	8.679	19.536	42.744	77.547	63
21 Mrt. 1925	20.967	17.066	50.857	62.704	56
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	44

¹⁾ Sluippost activa. ²⁾ Basis $\frac{1}{16}$ metaaldekking.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden ponden sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes		
			Bedrag	Bankbilj.	Gov. Sec.
23 Maart 1927	150.725	136.254	285.334	56.250	235.419
16 „ 1927	150.736	136.706	286.195	56.250	235.469
9 „ 1927	150.753	137.057	286.050	56.250	235.193
2 „ 1927	150.115	137.589	283.990	56.250	233.129
23 Febr. 1927	150.148	136.604	281.493	56.250	230.438
16 „ 1927	150.176	136.188	281.992	56.250	231.023
24 Maart 1926	146.843	141.617	286.302	56.250	235.321
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public Depos.	Other Depos.	Reserve	Dek-kings-perc. ¹⁾
23 Mrt. '27	30.798	74.733	17.397	104.031	34.221	28 $\frac{1}{16}$
16 „ '27	32.658	73.231	19.184	102.179	33.780	27 $\frac{1}{16}$
9 „ '27	31.223	73.690	16.159	103.922	33.446	27 $\frac{1}{16}$
2 „ '27	32.268	72.912	9.643	109.530	32.276	27
23 Febr. '27	29.965	71.251	17.834	98.478	33.294	28 $\frac{1}{16}$
16 „ '27	29.813	74.429	17.508	102.282	33.739	28 $\frac{1}{16}$
24 Mrt. '26	43.585	72.521	14.406	108.373	24.975	20 $\frac{1}{16}$
22 Juli '14	11.005	33.633	13.736	42.185	29.297	52

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in miljoenen francs.

Data	Goud	Waarv. in het buitl.	Zilver	Te goed in het buitl. ¹⁾	Wissels	Waarvan op het buitl.	Beleeningen
24 Mrt. '27	5.548	1.864	342	81	2.895	9	1.897
17 „ '27	5.548	1.864	342	83	2.723	8	1.936
10 „ '27	5.548	1.864	342	88	3.946	13	1.979
3 „ '27	5.548	1.864	342	87	3.669	11	1.945
24 Febr. '27	5.548	1.864	342	86	3.228	9	1.967
25 Mrt. '26	5.548	1.864	331	71	3.310	11	2.450
23 Juli '14	4.104	—	640	—	1.541	8	769

Data	Buit.gew. voorsch. afd. Staat	Schat-kistbil-jetten ¹⁾	Diver-sen ²⁾	Circulatie	Rekg. Courant	
					Parti-culieren	Staat
24 Mrt. '27	28.100	5.658	10.733	51.912	4.457	67
17 „ '27	28.900	5.657	9.784	52.273	3.896	21
10 „ '27	29.300	5.651	9.308	52.764	3.360	59
3 „ '27	29.500	5.645	8.887	52.462	3.293	82
24 Febr. '27	29.600	5.624	9.075	51.697	4.752	93
25 Mrt. '26	35.000	5.289	3.502	51.492	2.802	32
23 Juli '14	—	—	—	5.912	943	401

¹⁾ In disc. genomen wegens voorsch. v. d. Staat a. buitl. regeeringen.

²⁾ Sluippost activa. ³⁾ Except tegoe bij Russische Staatsbank.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 28 Maart 1927.

De internationale fondsenmarkten hebben in de achter ons liggende week voor een goed deel de schaduw van de politieke gebeurtenissen op den Balkan en van de militaire voorvallen in China ondervonden. Wat eerstgenoemde echter betreft, is eenige verlichting ingetreden, toen bleek, dat de desbetreffende partijen geneigd waren tot besprekingen over te gaan. Dientengevolge is bijv. de beurs van Berlijn ook iets vaster geworden, waartoe inmiddels ook andere factoren het hunne hebben bijgedragen. De geldmarkt is n.l. iets ruimer geworden, hetgeen vooral geruststellend heeft gewerkt, omdat men de nadering van het einde van de maand met eenige vrees tegemoet had gezien. Klaarblijkelijk echter hebben de belanghebbenden reeds lang te voren zoodanige maatregelen genomen, dat aan de eischen van de afgelopen week gemakkelijk kon worden voldaan. Dit wil echter niet zeggen, dat men thans de ontwikkeling van de geldmarkt met vol vertrouwen tegemoet ziet. In het bijzonder acht men het een ongunstig teeken, dat in Februari de passiviteit van de handelsbalans verder is toegenomen. Tezamen met de groeiende verplichtingen, voortkomende uit het plan Dawes, zou deze omstandigheid, indien ook de volgende maanden een zelfde verloop te zien geven, onaangename gevolgen kunnen medebrengen. In verband hiermede zijn de verbeteringen van het koerspeil nog bescheiden gebleven.

Te Londen heeft de beurs meerendeels een zwak verloop gehad, hetgeen het rechtstreeksche gevolg is geweest van den gang van zaken in China. Ook de binnenlandsche financieele toestand — in het bijzonder die van de schatkist — heeft aanleiding tot terughouding ter beurze gegeven. Het tekort van de staathuishouding in het weldra achter ons liggende financieele boekjaar 1 April 1926/31 Maart 1927 wordt op ongeveer 35 miljoen pond sterling geschat, zoodat van een vermindering van de inkomstenbelasting — waarop tot voor korten tijd veler hoop was gevestigd — vermoedelijk geen sprake zal kunnen zijn. De uitspraak van minister Mellon ten aanzien van de buitenlandsche vorderingen van Amerika — waaruit kon worden geconcludeerd, dat van Amerikaansche zijde geen concessies verwacht moeten worden — heeft inmiddels geen indruk gemaakt.

De fondsenmarkt te Parijs is tamelijk opgewekt geweest. Ten aanzien van financieele plannen van de regering bestaat nog geen gevestigde overtuiging, doch over het algemeen neemt men aan, dat de uitlatingen van den heer Poincaré zoo opgevat dienen te worden, dat met een aanstaande stabilisatie rekening mag worden gehouden.

Te New York is de markt minder opgewekt geweest. Technische factoren hebben de geldmarkt iets stroever gemaakt — zooals de inlijng der belastinggelden — terwijl ook de leeningen van de makelaars een toeneming te zien hebben gegeven. Een en ander heeft de contramine aanleiding tot ingrijpen verschaft. De beleggingsafdeeling is echter opgewekt gebleven en de lagere noteering voor call money tegen het einde van de berichtperiode heeft ook eenige verlichting gebracht. Over het algemeen geloof men met normale omstandigheden op de geldmarkt voor de maand April rekening te kunnen houden.

Ten onzent hebben sommige afdeelingen aanleiding tot iets ruimeren handel gegeven, hoewel over het algemeen de omzetten gering zijn geweest. De afdeeling voor *beleggingsfondsen* was bijzonder rustig. Een uitzondering dient te worden gemaakt voor enkele buitenlandsche soorten, zooals de obligaties ten laste van den Belgischen Congo (Kilo Moto) en Fransche rente. 6 pCt. Ned. Werk. Schuld 1922: 106 $\frac{1}{16}$, 106 $\frac{1}{16}$, 106 $\frac{3}{16}$; 4 $\frac{1}{2}$ pCt. Ned. Werk. Schuld 1917: 93 $\frac{15}{16}$, 99 $\frac{1}{16}$, 99; 4 $\frac{1}{2}$ pCt. Ned.-Indië 1926: 95 $\frac{5}{16}$, 96, 95 $\frac{27}{32}$; 5 pCt. Mexico: £100—1000: 11, 10 $\frac{9}{16}$, 10 $\frac{7}{16}$; 5 pCt. Brazilië 1913 £20—100: 71 $\frac{1}{4}$, 72 $\frac{1}{8}$, 71 $\frac{1}{4}$; 8 pCt. Sao Paulo: 106, 106 $\frac{1}{16}$.

De afdeeling voor *suikeraandeelen* was over het algemeen stil, zonder dat zich groote koersvariatiën voordeden. Cultuur Mij. der Vorstenlanden: 175 $\frac{1}{16}$, 173 $\frac{1}{16}$, 173 $\frac{1}{16}$; Handelsvereeniging Amsterdam: 723, 729, 728; Java Cultuur Mij.: 376 $\frac{1}{2}$, 372 $\frac{1}{4}$, 377, 378; Moormanu: 470, 463 $\frac{1}{2}$, 455; Ned.-Ind. Suiker Unie: 260 $\frac{1}{2}$, 263 $\frac{1}{2}$, 261, 263; Poerworedjo: 117, 118 $\frac{1}{16}$, 118; Sundanglaet: 425; Tjepper: 769, 770; Watoetoekis Poppoh: 820, 825, 828.

De *tabakmarkt* is doorgaans opgewekt geweest. De eerste twee inschrijvingen van Sumatratabak hebben een mooie opbrengst te zien gegeven, waardoor de ongunstige opinie, welke men omtrent de kwaliteit van oogst 1926 koestert, cenigszins op den achtergrond is gedrongen. Ter beurze geloof men, dat de schaarschte aan tabak, welke

in de verbruikende landen bestaat, ertoe zal leiden, dat ook voor de minder goede soorten hooge prijzen besteed zullen worden. Arendsburg: 635, 640, 644; Besoeki Tabak: 360, 361, 365, 375; Deli Batavia: 468½, 464, 473½, 479½; Deli Maatschappij: 435½, 432½, 445½, 449½; Oostkust: 236, 232½, 243, 246½; Senembah: 426½, 424, 436½, 440½.

Rubberaandeelen hebben geen aandacht van beteekeeris getrokken. De koersvariatiën zijn binnen enge grenzen beperkt gebleven, eensdeels doordat de rubberprijs geen aanleiding tot optreden heeft gegeven, anderdeels, omdat men de aanstaande dividenddeclaratiën eerst wenscht af te wachten. Amsterdam Rubber: 351½, 347½, 351; Deli Batavia Rubber: 276½, 278, 273½, 277½; Hessa Rubber: 554, 545½, 550, 547; Indische Rubber: 424, 419, 429½, 430; Java Caoutchouc: 233, 228, 237½; Kali Telepak: 353, 348, 358; Kendeng Lemboe: 429, 420, 427½; Ned.-Ind. Rubber & Koffie: 342; Oost-Java Rubber: 397, 391, 400½; R'dam Tapanoei: 171½, 169½, 172½; Serbadjadi: 350½, 346½, 349; Sumatra Caoutchouc: 305½, 304, 307, 304; Sumatra Rubber: 410, 415½, 418; Vereenigde Indische Cultuur Ondernemingen: 218½, 215½, 217; Intercontinental Rubber Cy.: 14^{17/32}, 14^{11/16}.

In de afdeling voor *petroleumaandeelen* is tegen het midden van de berichtperiode eenig vertrouwen teruggekeerd, hetwelk in hoofdzaak van binnenlandschen oorsprong is geweest. De beurs te Londen, noch die te Parijs, hebben eenig werkzaam aandeel in den handel in aandeelen Koninklijke Petroleum Mij. genomen. Aan onze beurs echter heeft men zich niet meer zoo sterk bezig gehouden met de berichten omtrent overproductie in Amerika, teneer, omdat men geneigd is de raming omtrent het slotdividend van aandeelen Koninklijke niet pessimistisch te doen zijn. Dordtsche Petr. Ind. Mij.: 356½, 361½, 357; Geç. Holl. Petr. Cy.: 254; Kon. Petroleum Cy.: 380½, 382½, 385½, 381½; Perlak Petroleum: 68½, 69½; Peudawa: 30, 27½, 28½.

De *scheepvaartmarkt* is rustig geweest, met een geringe neiging tot daling, nu de vrachtenmarkt haar opwaartsche beweging niet heeft voortgezet. Bovendien heeft het dividend van de Stoomvaart Mij. „De Maas” teleurstellend gewerkt. Weliswaar moet deze maatschappij, door haar bezit aan tankschepen, als een uitzondering worden beschouwd, doch in geen geval heeft het lage dividend stimuleerend gewerkt. Holland-Amerika Lijn: 86½, 85, 83½; Java-China-Japan Lijn: 130, 129, 130½, 128; Kon. Ned. Stoomboot Mij.: 103½, 105, 105½, 104½; Ned. Scheepvaart Unie: 190, 189½, 191½, 189½; Stoomvaart Mij. Ned.: 187, 189½, 190.

Van *binnenlandsche industriële aandeelen* hebben kunstzijdesoorten opnieuw de aandacht getrokken, ditmaal door de mededeeling, dat de Hollandsche Kunstzijde Industrie er in geslaagd is, in Engeland een belangrijk bedrag aan converteerbare obligatiën op te nemen en in het eigen land een post aandeelen te plaatsen. De overige soorten uit de hier besproken afdeling zijn op den achtergrond gebleven. Centrale Suiker Mij.: 131, 130½, 122 (ex div.), 123; Hollandsche Kunstzijde Industrie: 114, 114½, 119; Jurgens: 174½, 175, 174½; Maekubee: 115½, 113½, 114½; Ned. Kunstzijdefabriek: 308, 304½, 303½, 307½, 310; Philips Gloeilampenfabriek: 376, 379½, 383½.

Mijnaandeelen waren aanvankelijk lusteloos voor aandeelen Algemeene Exploratie Mij., in verband met de mededeeling, dat de Bataafsche een boring op de terreinen der Mij. zou hebben gestaakt. Ook acht men het niet waarschijnlijk, dat de Exploratie Mij. over 1926 dividend zal uitkeeren. Aandeelen Müller Mijnbouw waren gevraagd. Daarentegen bleken aandeelen Singkep Tin Mij. aan de markt te zijn, zij het in geringe mate. Alg. Exploratie Mij.: 88, 82, 85, 82; Billiton 1e Rubriek: 775, 780; Boeton Mijnbouw Mij.: 210½, 222, 226½, 224; Müller & Co.'s Mijnbouw Mij.: 86½, 84½, 89½, 91; Redjang Lebong: 218, 217½, 217; Singkep Tin Mij.: 464, 462, 459, 458.

Bankaandeelen waren vast zonder noemenswaardige verschillen. Amsterdamsche Bank: 174½, 174, 174½; Holl. Bank voor Zuid-Amerika: 76½, 75½, 77; Koloniale Bank: 251½, 250^{0/16}, 252½; Ned.-Ind. Handelsbank: 173½, 174, 173½; Ned. Handel Mij.: 160½, 159½, 159½; Rotterdamse Bankvereniging: 94, 93½; Twentsche Bank: 147, 144.

De *Amerikaansche afdeling* is stil gebleven, met eenigszins omvangrijken handel in aandeelen Chicago Milwaukee. Anaconda Copper: 94^{15/16}, 94½; Studebaker: 50½, 50½, 51½, 52½; United States Steel Corp.: 165½, 164, 167, 166½; Atchison Topeca: 177, 175, 175½; Erie: 42½, 43; New York Ontario & Western: 29, 28½, 29; Union Pacific: 170, 168½, 169½; Wabash Railway: 70^{27/32}, 68^{11/16}, 69^{11/16}.

De *geldmarkt* was kalm; prolongatie varieerde tusschen 3¼ en 3¾ pCt.

GOEDERENHANDEL.

GRANEN.

29 Maart 1927.

Gedurende het grootste deel der afgelopen week is de tarwe-markt nog steeds weinig levendig geweest en eenige verdere prijsverlaging vond aan alle markten plaats. De zeer groote verschepingen uit Argentinië in de vorige week en de buitengewone omvang der naar Europa onderweg zijnde hoeveelheden deden hun invloed nog gelden. Zij werkten bovendien het uitblijven van een herstel van de vraag der invoerlanden in de hand, omdat men daar met het oog op den grooten zeilenden voorraad zijne inkoopbeperkte in afwachting, of niet die voorraad tot verdere prijsverlaging zou leiden. Niet slechts de weinig bevreemdende Europeesche vraag en de groote verschepingen van het Zuidelijk halfrond, doch ook de gunstige berichten der nieuwe wintertarwe der Vereenigde Staten en het ruime uitvoeroverschot, waarover Canada nog beschikt, hebben te Chicago en Winnipeg aanvankelijk nog een verdere prijsverlaging ten gevolge gehad. Uit de Vereenigde Staten viel daarbij een toename van het aanbod van Redwinter tarwe te constateeren. Het gebrek aan ondernemingslust aan de Europeesche tarwemarkt kwam zoowel op het vasteland als in Engeland tot uiting. Ook in de eerste dagen van deze week weder bleef de omzet in ladingen aan de Engelsche markt zeer beperkt, terwijl ook in parcels, ondanks den dalenden prijs, geen groote omzet werd bereikt. Dat Frankrijk geen groote belangstelling toonde voor buitenlandsche tarwe bleek wel uit de omstandigheid, dat een lading Australische tarwe, die zich in Fransche handen bevond, naar Engeland werd verkocht. Ook uit Duitschland hoorde men, dat molenaars ertoe overgingen vroeger gekochte buitenlandsche tarwe weder te verkoopen, omdat zij wegens den slechten afzet van meel geen dadelijke behoefte aan tarwe hadden en de verwachting koesterden, binnenkort tot lagere prijs weder te kunnen koopen. Tot lagere prijzen dan in de voorafgaande week was ook Manitoba tarwe van den nieuwen oogst ter verscheping in de najaarsmaanden aan de markt. Daar deze tarwe echter nog niet is uitgezaaid, dragen deze zaken een zeer speculatief karakter. Slechts schijnen de verkoopers te verwachten, dat er dit jaar speciaal in Canada een aanzienlijk overschot van den ouden oogst zal overblijven, hetgeen dan later de markt zal drukken. Een verbetering is aan de tarwemarkt aan het einde der week ingetreden. Gedeeltelijk was deze het gevolg van niet zoo abnormaal groote verschepingen uit Argentinië en vooral zeer veel kleinere afladingen uit Australië. Die afname in de verschepingen leidde op het verlaagde prijsniveau tot wat meer kooplust en aan het einde der week toonden speciaal Engeland en Duitschland meer belangstelling voor tarwe. Tot de lusteloze houding der markt had het groote aantal spoedig verwachte ladingen Australische tarwe bijgedragen. Men vreesde daarvoor bezwaarlijk plaatsing te zullen vinden en in verband hiermede was ook in latere posities Australische tarwe goedkoop aan de markt gekomen. De iets betere houding der markt heeft echter ook hierin verandering gebracht en eenige dier ladingen konden reeds aan de Engelsche markt worden geplaatst. Ook Manitoba's zijn daar de laatste dagen in toenemende mate gekocht, waarbij in overeenstemming met den loop der Noord-Amerikaansche markten iets hogere prijzen werden betaald. De volle prijsverhoging viel echter in Europa niet dadelijk te bereiken en dit gold eveneens voor Platatarwe, waarvoor de omzet wel toenam, doch waarvoor een prijsverhoging slechts schoorvoetend werd betaald. Het gemakkelijkst bleek men daartoe nog in Engeland en Noord-Duitschland bereid. Ook in België viel een vermeerdering van den omzet te constateeren, doch werkelijk levendige markten, zooals anders als reactie op een periode van beperkte zaken wel plegen te volgen, vallen ditmaal nog niet te vermelden. Blijkbaar zijn de naar Europa onderweg zijnde voorraden ditmaal nog te groot. Eenigen steun zal de markt misschien ondervinden, indien de Australische producenten er werkelijk toe zouden komen om wegens den door hen als te laag beschouwd tarweprijs hun product voorloopig achter te houden, doch gewoonlijk komen zulke bedreigingen slechts in zeer geringe mate tot uitvoering. Tot nog toe valt van zulk een beperking der Australische verschepingen niet veel te bespeuren, want ondanks de moeilijkheden bij de verschepingen, waarmede men in het begin van het jaar te worstelen heeft gehad, zijn sedert 1 Januari uit den zeer grooten Australischen oogst reeds 5.3 miljoen quarters verscheept tegen 4.8 miljoen in het vorige jaar. Verder is binnenkort een toename der verschepingen van Noord-Amerikaansche tarwe te verwachten. Uit Canada wordt namelijk bericht,

dat de scheepvaart op de Atlantische Canadeesche havens zeer vroeg mogelijk zal zijn en reeds in het begin van April verwacht men groote verschepingen van graan uit de Vereenigde Staten en Canada over Quebec en Montreal. Tevens mag ook op voortzetting van flinke verschepingen van tarwe uit Argentinië worden gerekend en het ziet er dus ondanks de iets betere stemming der markt niet naar uit, dat spoedig op een eenigszins belangrijke vermindering van het aanbod behoefte te worden gerekend. Eigenlijk is het dan ook niet te verwonderen, dat Noord-Amerika reeds op 28 Maart weder flauwer was en lager, zoodat Chicago voor tarwe zelfs $\frac{1}{2}$ à 1 dollarcent per 60 lbs. lager sloot dan een week tevoren. Te Winnipeg viel voor Mei nog een verhooging te constateeren van $\frac{1}{2}$ cent, terwijl Juli en October in vergelijking met den 21sten onveranderd sloot.

Rogge is aanvankelijk deze week zeer flauw geweest met sterke, van Noord-Amerika uitgaande prijsdaling. Dageelijks kwam Noord-Amerikaansche rogge tot lagere prijs aan de markt, wat voor aflading in Mei wel tot een toename der zaken naar Duitschland en gedeeltelijk ook naar Nederland heeft geleid. In spoedige rogge bleven de zaken echter van beperkten omvang, omdat daarvoor in Duitschland zeer weinig vraag bestond en ook in Nederland de verkoop niet gemakkelijk was. Op die flauwere markten voor rogge is echter een krachtig herstel gevolgd. Te Chicago was in navolging van tarwe en bovendien door de toename der Duitse zaken de roggemarkt op 24 Maart en volgende dagen vrij wat hooger. Die prijsverhoging heeft den Duitsehen kooplust niet verminderd en ondanks de stijging der prijzen bleven ook nu nog dagelijks zaken in Noord-Amerikaansche rogge op Mei aflading tot stand komen. Weliswaar blijft de omzet van bescheiden omvang, doch uit de omstandigheid, dat ondanks de prijsverhoging de zaken toch blijven voortgaan, mag men wel de conclusie trekken, dat in de eerstvolgende maanden wat meer zaken in rogge naar Duitschland te verwachten zijn. Overigens is op 28 Maart te Chicago ook de roggemarkt weer ingezakt en tegenover de markt van 21 Maart was de roggeprijs er slechts $\frac{3}{4}$ dollarcent per 56 lbs. hooger. Intusschen had echter na 21 Maart nog een prijsdaling van ruim 2 cent plaats gevonden.

In maïs was ook deze week de markt weder kleurloos. Zij kenmerkte zich door een merkwaardig gebrek aan prijs-schommelingen en aan de termijnmarkten te Buenos Aires en Rosario kwam zelfs gedurende 5 of 6 dagen geen enkele prijsverandering voor. De berichten over de nieuwe Argentijnsche maïs blijven gunstig en regenval heeft nu ook voor het laat gezaaide gewas een goede opbrengst verzekerd. Zaken in maïs van den nieuwen Argentijnschen oogst naar Europa waren deze week niet groot. Gewoonlijk werden zij afgesloten beneden de door de verschepers gevraagde prijzen en de zaken, die deze naar Europa konden doen, waren dan ook niet van grooten omvang. Ofschoon ook voor spoedige maïs de vraag in de meeste invoerlanden niet groot is, konden nog tamelijk wat zaken gedaan worden in oude maïs

ter verlading in de eerstvolgende weken. Voor deze verschepingstermijnen waren de Argentijnsche afladers van tijd tot tijd geschikt aan de markt omdat men zich blijkbaar in Argentinië alle moeite geeft om zich van de oude maïs te ontdoen, vóór de nieuwe beschikbaar komt. De verschepingen van Argentinië waren dan ook deze week grooter dan in de vorige en voor dezen tijd van het seizoen blijven zij ruim. Weliswaar wordt lang niet zooveel maïs uit Argentinië verscheept als eenigen tijd geleden, doch er is nog zooveel naar Europa onderweg, dat daar in de eerstvolgende weken zal aankomen, dat de recente afname der verschepingen zich nog niet sterk op de Europeesche markten doet gevoelen. Zelfs is in den loop dezer week de prijs voor spoedige Platamaïs aan de meeste Europeesche markten nog vrij wat gedaald en eerst de allerlaatste dagen is speciaal in Nederland de vraag ten gevolge van die prijsverlaging toegenomen. Op 28 Maart viel dan ook aan de Nederlandsche markt een vrij sterke uitbreiding der zaken te constateeren. Zij betrof echter slechts aangekomen partijen, omdat binnen enkele dagen een aanvang zal kunnen worden gemaakt met de vroeger op April levering afgesloten contracten. Het uitblijven van eenige prijs-schommeling in Argentijnsche maïs van den nieuwen oogst heeft in Nederland, waar onlangs nog zulke groote zaken werden gedaan ter levering in de laatste helft van het jaar, een sterke vermindering der zaken met zich gebracht.

Van den Donau werd in het begin der week maïs nog tot verder dalenden prijs aangeboden. Daar Donaumaïs echter nog steeds duurder bleef dan Platamaïs en over de kwaliteit in vele gevallen niet te roemen valt, toonde men in West-Europa niet veel lust van het Roemeensche aanbod te profiteeren. Slechts Nederland kocht vrij geregeld. De verschepingen van den Donau waren dan ook deze week weder niet groot en bovendien ondervinden de laatste dagen de zaken weder eenige belemmering van verdere stijging van den Roemeenschen wisselkoers. In Amerika bleef maïs deze week flauw en een verdere vrij aanzienlijke prijsdaling had plaats, welke slechts op 25 Maart door een kort herstel werd onderbroken. De onvoldoende binnenlandsche Amerikaansche vraag en groote voorraden in het Westen waar tegenover geen export van eenige beteekenis staat, brachten die flauwe stemming teweeg. In vergelijking met 21 Maart sloot Chicago voor maïs op den 28sten 2 à $\frac{1}{2}$ dollarcent per 56 lbs. lager.

Gerst is het grootste deel dezer week stil gebleven, doch in de laatste dagen viel zoowel in Duitschland als in Nederland eindelijk eene toename der vraag te constateeren, welke speciaal voor Donau-gerst tot een sterke prijsverhoging heeft geleid. Ook voor Platagerst konden de prijzen, vooral voor spoedige posities, bij betere vraag, vrij aanmerkelijk worden verhoogd. De markt werd daarbij flink gesteund door aanzienlijke prijsverhogingen te Winnipeg. Wel trad op 28 Maart eenige reactie in, doch de prijs handhaafde zich toch nog vrij wat boven het peil van het begin der week.

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Aires		
	Tarwe Mei	Maïs Mei	Haver Mei	Tarwe Mei	Maïs Mei	Lijnzaad Mei
26 Mrt. '27	134 $\frac{1}{8}$	71 $\frac{7}{8}$	43 $\frac{7}{8}$	11,20	5,80	14,55
19 „ '27	134 $\frac{1}{8}$	74 $\frac{1}{8}$	44 $\frac{1}{8}$	11,20	5,85	14,55
26 Mrt. '26	160	73 $\frac{1}{2}$	40 $\frac{1}{4}$	13,05	7,10	15,60
26 Mrt. '25	164 $\frac{1}{8}$	111 $\frac{1}{4}$	44 $\frac{1}{8}$	15,75	9,60	22,30
26 Mrt. '24	101 $\frac{1}{2}$	77 $\frac{1}{2}$	45 $\frac{1}{8}$	10,40 ¹⁾	8,—	18,50 ¹⁾
20 Juli '14	82	56 $\frac{1}{8}$	36 $\frac{1}{2}$	9,40	5,38	13,70

¹⁾ per April.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	28 Maart 1927	21 Maart 1927	29 Maart 1926
Tarwe (Hardwinter II) .. ¹	14,75	14,75	15,50
Rogge (No. 2 Western) .. ¹	12,35	12,70	10,70
Maïs (La Plata)	164,—	166,—	173,—
Gerst (48 lbs. malting) .. ²	221,—	220,—	177,—
Haver (Canada 3)..... ¹	11,90	11,80	10,75
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad).. ¹	11,90	12,—	12,75
Lijnzaad (La Plata)	354,—	357,—	336,—

¹⁾ per 100 KG. ²⁾ per 2000 KG. ³⁾ per 1960 KG.

AANVOEREN in tons van 1000 KG.

Artikelen	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	20/26 Maart 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	20/26 Maart 1927	Sedert 1 Jan. 1927	Overeenk. tijdvak 1926	1927	1926
Tarwe.....	59.164	417.824	251.435	—	16.784	2.182	434.608	253.617
Rogge.....	14.762	64.819	42.965	—	—	—	64.819	42.965
Boekweit.....	662	6.730	6.474	—	67	140	6.797	6.614
Maïs.....	25.943	359.223	235.011	—	63.793	20.037	423.016	255.048
Gerst.....	18.397	119.139	87.840	450	2.499	2.286	121.638	90.126
Haver.....	12.291	36.445	34.145	—	1.030	1.795	37.475	35.940
Lijnzaad.....	3.728	47.578	49.128	5.020	48.841	58.991	96.419	108.119
Lijnkoek.....	4.950	43.749	70.542	—	—	—	43.749	70.542
Tarwemeel.....	4.395	33.623	13.249	—	8.733	2.510	42.356	15.759
Andere meelsoorten....	21	4.630	3.022	—	—	—	4.630	3.022

In Engeland blijven de zaken in voergerst van weinig beteekenis, doch zoowel aan de Nederlandsche markt als te Hamburg kwam de betere stemming tot uiting in hooge prijzen en grooteren omzet.

Haver is deze week in de Vereenigde Staten eenigszins in prijs gedaald, doch vooral in Canada valt den laatsten tijd een flinke prijsverlaging voor haver te constateeren. Tot zaken naar Europa heeft zij echter nog niet geleid en bovendien is sedert enkele dagen weder een herstel ingetreden. In Engeland was de vraag voor haver deze week niet bevredigend, maar op het vasteland gaat men voort, in iets meerdere mate haver te koopen. Dit geldt ook voor Nederland, waar den laatsten tijd de omzet in haver vrij wat beter is dan in de voorafgaande maanden.

SUIKER.

De noteeringen op de verschillende suikermarkten fluctueerden de afgelopen week niet veel. Over het algemeen lagen de openingskoersen lager dan het slot der voorgaande week, waarna eenig herstel intrad, terwijl ten slotte prijzen weer wat afbrokkelden.

In New York gaven de noteeringen het volgend beeld te zien:

	Sp. C.	Mei	Juli	Spt.	Dec.	Jan.	Mrt.
Slot voorafg. week	4.77	2.99	3.11	3.20	3.12	2.91	2.80
Opening verslagweek	4.77	2.94	3.05	3.15	3.08	2.89	2.78
Hoogste punt verslagweek	4.77	3.01	3.12	3.21	3.15	2.95	2.82
Slot verslagweek	4.71	2.94	3.06	3.15	3.12	2.91	2.79

De ontvangsten in de Atl. havens der V. S. bedroegen deze week 116.000 tons, de versmeltingen 76.000 tons, tegen 71.000 tons in 1926 en de voorraden 240.000 tons tegen 178.000 tons.

In prompte Cubasuiker kwamen geen groote transacties tot stand. De laagste prijs, die betaald werd, was 2.15/16 d.c. c. & fr. New York.

De laatste Cuba-statistiek is als volgt:

	1927	1926	1925
	Tons	Tons	Tons
Weekontvangsten tot 19 Mrt.	258.014	212.186	199.892
Totaalsedert 1 Jan.—19 Mrt.	1.960.639	2.120.783	2.173.786
Werkende fabrieken	176	175	183
Weekexport 19 Mrt.	112.963	97.246	135.084
Totale export sedert 1 J.-19 M.	839.368	1.121.365	1.395.385
Totale voorraad 19 Mrt.	1.121.271	999.419	778.401

Reeds hebben enkele fabrieken de campagne beëindigd en meerdere zullen nu spoedig volgen.

In Engeland waren de slotnoteeringen op de termijnmarkt als volgt:

Maart 1927 .. Sh. 17/-	Oct. 1927 Sh. 15/10½
Mei " " " 17/2½	Dec. " " " 15/6
Aug. " " " 17/4½	Maart 1928 " 17/2½

welke noteeringen tussochen 3¼ en 5¼ d. beneden de hoogste der week lagen.

De zichtbare voorraden zijn volgens Czarnikow:

	1927	1926	1925
	Tons	Tons	Tons
Duitsland 1 Maart	1.048.000	1.057.000	725.000
Tsjechoslowakije 1 Maart	503.000	790.000	591.000
Frankrijk 1 Maart	464.000	383.000	453.000
Nederland 1 Februari	224.000	175.000	164.000
België 1 Maart	113.000	175.000	205.000
Polen 1 Maart	219.000	258.000	222.000
Engeland 1 Mrt. geïmpt. suiker	321.000	488.000	138.000
Engeland 1 Mrt. Binnenl. suiker	29.000	9.000	—

Europa ..	2.921.000	3.335.000	2.498.000
V.S. Atlant. havens 23 Mrt. ..	240.000	178.000	118.000
Cuba 19 Mrt.	1.121.000	999.000	778.000

Totaal .. 4.282.000 4.512.000 3.394.000

Ten gevolge van de groote aanvoeren in Cuba is het verschil der totalen 1927 en 1926 in vergelijking met den laatst gepubliceerden staat (E.-S. B. No. 585, ddo. 16 Maart 1927) belangrijk verminderd.

Op Java was de markt voor tweedehandsch suiker de afgelopen week stil en sloot op de volgende noteeringen:

Superieur ready Maart	f 11¼	per pic.
" Nieuwe oogst Mei	" 19⅞	" 100 K.G.
" " Juni	" 18⅞	" 100 "
No. 16. &/hooger ready	" 11.—	" pic.

Hier te lande opende de markt op onveranderde basis. Daarna fluctueerden prijzen ietwat en was het slot kalm op de volgende noteeringen:

Maart f 20½; Mei f 20½; Aug. f 20½; Dec. f 18¼. geboden met verkoopers tot f ⅞ a f ¾ hooger prijs.

KOFFIE.

Ook ditmaal valt er niet veel nieuws te berichten. De aanbiedingen uit Brazilië schommelden met kleine verschillen van den eenen dag op den anderen en sloten bij het afsluiten van het bericht voor Santos eene fractie lager dan een week geleden en voor Rio geheel onveranderd. In de offertes van Indië kwam geen wijziging en ook de gewassohen Centraal-Amerikaansche soorten bleven vrijwel tot onveranderde prijzen aangeboden. Aan de termijnmarkten waren de prijsverschillen onbeduidend, terwijl aan de loco-markt de iets levendiger belangstelling, die in het vorige bericht reeds viel te constateeren, aanhield. Weliswaar kan nog altijd niet gesproken worden van bevredigenden afzet, doch tegenover de stilte in zaken, waarover in vorige weken geklaagd moest worden, kan althans op het oogenblik gewag gemaakt van iets meer vraag voor behoefte. Na zoo langen tijd van onthouding is het trouwens geen wonder, dat de onzichtbare voorraden wederom hier en daar moeten worden aangevuld.

Volgens een dezer dagen uit Brazilië ontvangen telegram bedroeg de voorraad, in de pakhuizen en de spoorwegstations in het binnenland van Sao Paulo en Minas Geraes teruggehouden, op 15 Maart 4.238.000 balen, hetgeen tegen einde Februari eene vermindering beteekent van 386.000 balen. Op 1 Januari van dit jaar bedroeg de teruggehouden hoeveelheid nog 5.990.000 balen; deze voorraad is dus in de eerste 2½ maand van het jaar met 1.752.000 balen teruggegaan.

De prijzen van gewoon goed beschreven Superior Santos op prompte verschepping zijn thans ongeveer 79/- a 80/- per cwt. en van dito Prime ongeveer 81/- a 82/6, terwijl zij van Rio type New-York 7 met beschrijving, prompte verschepping, bedragen 72/3 a 72/6.

Van Robusta op aflading van Nederlandsch-Indië zijn de prijzen in de eerste hand op het oogenblik:

Palembang Robusta, April/Mei verschepping, 37½ ct.; Mandheling Robusta, April/Mei verschepping, 38½ ct., alles per ½ KG., cif, uitgeleverd gewicht, netto contant.

De officiele loco-noteeringen bleven onveranderd 55 ct. per ½ KG. voor Superior Santos en 48 ct. voor Robusta.

De noteeringen aan de Rotterdamsche termijnmarkt waren aan de ochtend-call als volgt:

	Santos-contract basis Good				Gemengd Contract basis Santos Good			
	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.	Mei	Sept.	Dec.	Mrt.
29 Maart	43	41	39¾	—	42½	38⅞	36¼	35
22 "	43	41	39¾	—	42⅞	38½	36	—
15 "	42⅞	40¾	39¾	—	41⅞	38¼	35⅞	—
8 "	42⅞	40¾	39¾	—	40⅞	37⅞	35¼	—

De slot-noteeringen te New-York van het aldaar geldende gemengd contract (basis Rio No. 7) waren:

	Mei	Sept.	Dec.	Maart
28 Mrt.	\$ 14,10	\$ 12,13	\$ 11,60	\$ 11,30
21 "	" 13,89	" 12,08	" 11,62	" —
14 "	" 13,90	" 12,14	" 11,80	" —
7 "	" 13,35	" 11,91	" 11,57	" —

Rotterdam, 29 Maart 1927.

THEE.

De stemming der theemarkt was, vergeleken bij de laatste week, vrijwel onveranderd.

Alles, wat van goede kwaliteit was, werd goed betaald en was vast tot hier en daar iets hooger, terwijl ordinaire en inferieure soorten andermaal iets van hun voorloopigen prijs moesten laten vallen.

De uitvoer van thee uit de Noordelijke Britsch-Indische havens bedroegen voor de eerste helft van Maart 583.000 lbs. tegenover 670.000 lbs. in dezelfde periode van verleden jaar. De verscheppingen van den Britsch-Indischen oogst 1926 loopen dus vrijwel ten einde.

Hier was de stemming onveranderd en konden nog enkele partijen ex veiling 17 Maart tot afdoening geraken.

Amsterdam, 28 Maart.

STEENKOLEN.

De markt in Engeland zoowel als in Westfalen verkeert in afwachting van wat de 1ste April brengen zal. Een staking in de Union Mines in de Vereenigde Staten wordt tot de verre mogelijkheden gerekend, terwijl in Westfalen eventuele moeilijkheden stellig langs den weg van gedwongen arbitrage zullen worden opgelost, zoodat er geen tastbare oorzaken zijn aan te wijzen voor een algemeene

verhooging van prijzen. In Schotland is groot gebrek aan orders en voor elk redelijk bod worden uitvoerzaken gedaan.

De prijzen zijn:

Northumberland Ongezeefde	f 11,25
Durham Ongezeefde	11,90
Cardiff 2/3 Large 1/3 Smalls	15,—
Schotsche Gezeefde	10,75
Yorkshire Gewassen Doubles	..	15,75
Westfaalsche Veförder	14,50
„ Vetstukken	16,50
„ Smeenootjes	16,—
„ Gasvlamförder	14,50
„ Gietcokes	17,50

alles per ton van 1000 KG., franco station Rotterdam/Amsterdam.

Westfaalsche Bunkercolen f.o.b. Rotterdam/Amsterdam f 11,—. Markt prijshoudend.
29 Maart 1927.

IJZER.

Op de Belgische markt heeft de opleving van de laatste weken in het algemeen geen stand gehouden. De voornaamste oorzaak is wel de daling der prijzen in Engeland. Stafijs is weer een paar shillings goedkooper geworden, doch de markt voor platen is vast en voor dunne platen zijn de prijzen zelfs iets opgelopen.

De Engelsche ruwijzerprijzen zijn, niettegenstaande de nog zeer hooge kookprijzen, gedaald, doch op de consumenten heeft dit weinig indruk gemaakt en zij trachten door eene afwachtende houding aan te nemen eene verdere daling te forceeren.

In verband met een te verwachten verlaging der kookprijzen is de prijs voor Fransch gietijzer per 1 April met 10 frs. verlaagd.

De Duitsche prijzen blijven voor April ongewijzigd.

	Notering in de week van		
	14-20 Mrt. 1927	21/27 Mrt. 1927	22,28 Mrt. 1926
Ruwijzer.			
f.o.b. Middlesborough	Sh.	Sh.	Sh.
Cleveland Foundry no.1	82/6	82/6	73/-
„ „ „ 3	80/-	80/-	70/6
„ „ „ 4	79/-	79/-	69/0
Hematite East Coast mixed numbers	85/-	85/-	77/-
Wagon départ Longwy (Lotharingen)	Frs.	Frs.	Frs.
Moulage P. L. no. 3	510,—	510,—	407,50
Semi-phosphoreuse	545,—	545,—	437,50
ab Werk Rheinl.-Westfalen	Mk.	Mk.	Mk.
Giessereiroheisen no. 1	88.—	88.—	88.—
„ „ 3	86.—	86.—	86.—
Hämatit.....	93.50	93.50	93.50
f.o.b. Antwerpen	Sh.	Sh.	Sh.
Gieterij ruwijzer no. 3	70/-71/6	70/-71/6	57/-
Walsproducten.			
f.o.b. Antwerpen (vrijbl.)	Sh.	Sh.	Sh.
Stafijs	100-101	99-100	103/-104
Plaatijzer 5 mM.....	122-123	122/-	108/6
„ 3 „	127-129/6	130/-	118/6

METALEN.

Loco-Noteringen te Londen:

Data	Koper Standard	Koper Electrolytisch	Tin	Lood	Zink
28 Mrt. 1927	55.5/-	62.15/-	307.12/6	27.-/-	30.-/-
21 „ 1927	56.2/6	62.17/6	313.7/6	27.12/6	30.10/-
14 „ 1927	55.15/-	62.17/6	312.7/6	28.2/6	31.-/-
7 „ 1927	56.5/-	63.1/3	317.12/6	28.10/-	30.12/6
29 Mrt. 1926	57.17/6	65.-/-	287.17/6	30.7/6	33.5/-
20 Juli 1914	61.-/-		145.15/-	19.-/-	21.10/-

VERKEERSWEZEN.

VRACHTENMARKT.

Met uitzondering van de St. Lawrence, was de graanvrachtenmarkt van Noord-Amerika kalm. Van Montreal werden 8 bootten gedaan; de reden hiervan moet gezocht worden in het feit, dat de reeders thans over het algemeen

meer geneigd zijn de door de bevrachters geboden cijfers te accepteren. Hoofdzakelijk werd bevracht per April/Mei. Tonnage van middelmatige grootte heeft tot 16 cents bedongen naar Antwerpen/Rotterdam, 17 cents naar Hamburg/Bremen.

De levendigheid van de suikermarkt van West-Indië nam af; de vrachten per April bleven onveranderd, doch voor Mei toonen bevrachters weinig belangstelling. Van Cuba naar U.K. heeft tonnage van 6000 tons per April dezelfde vracht bedongen als de vorige week, nl. 22/6, in één geval met de optie Genua tegen 24/6 en Venetië 26/6. Een 2000 tonner is gedaan van San Domingo naar U.K./Continent per April tegen de goede vracht van 22/9.

De North Pacific is levenloos. Er werd de afgelopen week slechts één boot bevracht, nl. een 7000 tonner van Vancouver naar U.K./Continent tegen 35/6, optie Portland of Puget 36/9, April/Mei belading. Voor den nieuwen oogst stellen bevrachters 32/6 per Augustus in uitzicht, doch tot heden komt het vrachtdede der reeders niet onder 35/-.

De markt van de La Plata was de afgelopen week minder levendig, doch de vrachten bleven naar verhouding vast. De meest gezochte positie was weer April, voor welke positie tot 28/6 is betaald van boven La Plata havens en 29/- van Concepcion. Per April/Mei is 27/6 gedaan, per Mei 26/6 en per Juni 26/-.

De salpetervrachtenmarkt is kalmer geworden. De vraag naar tonnage voor belading vóór Juni is buitengewoon gering; het beste bod voor April naar Antwerpen/Hamburg range is 22/6 netto. Voor Juni (niet vertrekken van de laadhaven vóór 16 Juni) is een flinke vraag naar continentale havens tegen 24/- misschien 25/- naar Antwerpen/Hamburg range. Voor maandelijksche partijen gedurende het nieuwe seizoen wordt 26/3 in uitzicht gesteld naar het Continent, doch de reeders vertoonen slechts weinig neiging hierop in te gaan.

De markten van het Oosten bleven wederom kalm, doch in de vrachten is door het bekende tekort aan tonnage geen verandering gekomen. Ook Australië was kalm en de vrachten slap. Naar de Middellandsche Zee/U.K./Continent werd bevracht op basis van 46/3 tot 45/- per April van Zuid-Australië/Victoria, doch van West-Australië werd in het geheel niet bevracht.

De markten van den Donau en de Zwarte Zee zijn veel kalmer geworden. Van den Donau werd een 3800 tonner gedaan naar 3 Deensche havens tegen 21/-. De nominale vracht van de Zwarte Zee havens is 14/6 naar Continent.

De markt van de Middellandsche Zee bleef nagenoeg onveranderd en de vrachten staan nog op het lage peil. De voornaamste ertsbevrachtingen zijn: La Goulette/Lyne Dock of Sunderland 7 1/4, Rotterdam 5/3, Barcelona/Rotterdam 6/9, Bona/Emden 5 1/2 en Middlesboro 7/3. Fosfaat is kalm met weinig vraag.

De Golf van Biscaye bleef vast en er is een flinke vraag naar tonnage. Er werd o.m. betaald: Bilbao/Cardiff 7/-, Rotterdam 6/6, Onton/Rotterdam 7/- en 7/3 en Santander/Rotterdam 6/-.

De uitgaande kolenvrachten van Engeland zijn iets kalmer; er werd o.m. betaald van Wales: Rouaan 4/-, Piraeus 12/6, Alexandrië 13/-, Las Palmas 10/6, Montreal 7/6 en van de Oostkust: Copenhagen 5/6, Hamburg 4/6. Rotterdam 4 1/2, Genua 11/-, Las Palmas 10/6.

Voor de houtverscheeping van de Baltie naar Holland zijn de reederijen vast gestemd en over het algemeen terughoudend. Een 1200 Stds. boot is gedaan van Trångsund naar Amsterdam tegen f 22,75 per begin Juni.

RIJNVAART.

Week van 20 Maart t/m. 26 Maart 1927.

De aanvoeren van de zeezijde, hoofdzakelijk erts, waren tamelijk levendig. Bij voldoende aanbieding van leegscheepsruimte bleven de vrachten onveranderd. De ertsvracht bedroeg gemiddeld f 0.45/0.55 met resp. 1/4 en 1/2 lostijd. Naar den Bovenrijn was tamelijk veel vraag. Voor ruwe producten werd betaald f 0.90 a f 1.— per last met verkorten lostijd. Het sleeploon varieerde tusschen 27 1/2 en 37 1/2 Cts tarief. De waterstand hoewel vallend, bleef gunstig. In de Ruhrhavens ging niet veel om. De vracht voor exportkolen liep terug tot Mk. 0.70 per ton met vrij sleepen.

ORIGINAL DEN HAAG
HEERENGRACHT 50
OHNER
TELEFOON 13300
REKENMACHINES